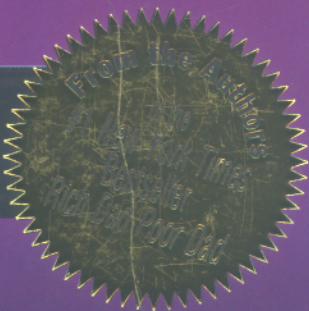

Rich Dad's

DAY CON LÀM GIÀU

Tập IX

NHỮNG BÍ MẬT VỀ TIỀN BẠC-
ĐIỀU MÀ BẠN KHÔNG HỌC Ở NHÀ TRƯỜNG!

RICH DAD POOR DAD FOR TEENS

The Secrets About Money-
That You Don't Learn In School!

Robert T. Kiyosaki & Sharon L. Lechter

NHÀ XUẤT BẢN TRẺ

Dạy con làm giàu

RICH DAD POOR DAD FOR TEENS ©2004

Robert T. Kiyosaki and Sharon L. Lechter

Bản tiếng Việt do Nhà xuất bản Trẻ xuất bản theo hợp đồng nhượng quyền
bởi công ty GoldPress Publishing, LLC, Hoa Kỳ.

ROBERT T.KIYOSAKI và SHARON LLECHTER

Dạy con làm giàu

★★★★★★★★

Tái bản lần thứ tư

TUYẾT ANH (biên dịch)

NHÀ XUẤT BẢN TRẺ

HOÀN NGÀNH BẠN ĐỌC GÓP Ý PHÊ BÌNH
NHÀ XUẤT BẢN TRẺ

161b Lý Chính Thắng - Quận 3 - TP. Hồ Chí Minh

Điện thoại: 9316211 - 8465595 - 8465596 - 9316289

Fax: 84.8.8437450

E-mail: nxbtre@hcm.vnn.vn

Bạn đọc thân mến,

Đây là quyển thứ 9 trong bộ sách DẠY CON LÀM GIÀU, và là quyển sách mới nhất của Robert T. Kiyosaki trong loạt sách về tài chính và đầu tư bán chạy nhất của ông. Quyển sách không chỉ chia sẻ câu chuyện riêng tư tuyệt vời của tác giả, mà còn chỉ cho bạn cách đưa ra những chọn lựa trong cuộc sống hiện tại của bạn - những chọn lựa để giàu có.

Một điều chúng tôi muốn nói trước khi các bạn đọc quyển sách này là, bạn có thể tìm thấy ở đây kiến thức bao quát nhất đã có trong những tập sách trước với điểm nổi bật trong cách thể hiện là ngôn ngữ giản dị, cách đặt vấn đề và giải quyết vấn đề trực tiếp và rõ ràng, có phần hỏi & đáp, bảng câu hỏi trắc nghiệm, và tính thực hành cao. Quyển sách chắc chắn giúp bạn có một kiến thức khởi đầu thuận lợi trên con đường đến với sự tự do tài chính.

Bạn không cần quan tâm là ở trường bạn học giỏi ở mức nào. Bạn có đủ thông minh để phát triển về mặt tài chính và bạn luôn nhớ là, không bao giờ là quá trễ để bắt đầu tìm kiếm kiến thức tài chính cho bản thân!

Xin cảm ơn các bạn đã và đang đọc bộ sách DẠY CON LÀM GIÀU!

LỜI GIỚI THIỆU

***Con đường đến với sự tự do tài chính
của bạn bắt đầu ở đây***

BÀI TẬP TRẮC NGHIỆM

Đôi khi bạn có cảm giác rằng những gì bạn đã và đang học được ở nhà trường không áp dụng được nhiều vào cuộc sống hiện tại?

có/không

Bạn có cảm thấy rằng trường học chưa thật sự chuẩn bị đủ tốt để bạn có thể tự tin bước vào thế giới thực?

có/không

Có lúc bạn muốn mua thứ quan trọng đối với bạn, nhưng cha mẹ bạn thường nói rằng họ không đủ khả năng?

có/không

Bạn có âm thầm lo lắng rằng mình không thể sống theo cách mình muốn khi bạn phải tự lập?

có/không

Bạn có thật sự muốn tìm hiểu về tiền bạc nhưng ở nhà và ở trường chẳng ai dạy bảo bạn điều đó?

có/không

Nếu bạn trả lời là “có” từ 2 đến 3 câu hỏi trên thì quyển sách này là dành cho bạn rồi đó. Tôi đã đấu tranh với những tình huống này khi tôi trưởng thành. Không phải lúc nào tôi cũng học tốt ở trường. Năm lớp 10 tôi bị lưu ban. Bây giờ tôi đang sống theo đúng những gì mình mong muốn - một cuộc sống hoàn toàn tự do về tài chính.

Có lẽ bạn cũng đang chống chọi để có được sự tự do về tài chính và sự độc lập trong một số khía cạnh của cuộc sống. Thậm chí mặc dù bạn không phải trả tiền thuê nhà hay trả tiền đỗ xăng cho xe, rất có khả năng là bạn cũng đang sẵn sàng nghĩ đến cách để có tiền đáp ứng nhu cầu cuộc sống xã hội của mình.

Có lẽ bạn cũng đang dành dụm tiền để mua một bộ máy vi tính mới hay một chiếc xe. Nếu đúng như vậy, quyển sách này sẽ giúp bạn làm cho tiền *phát triển* nhanh hơn và

bạn sẽ đạt được những gì mình muốn sớm hơn. Có lẽ bạn cũng đang vò đầu bứt tóc để tìm cách có đủ tiền đi xem phim mỗi tuần, mua những đĩa nhạc, đĩa phim, hay mua quà tặng một người đặc biệt nào đó.

Cho dù bạn đang được cha mẹ trợ cấp, hay có một công việc sau giờ học hoặc vào cuối tuần, bạn cũng cần phải học về hoạch định ngân sách và học cách để *phát triển* số tiền mình có. Nếu đúng như vậy, quyển sách này là dành cho bạn rồi còn gì!

Hoặc, có lẽ bạn là một trong số rất nhiều những người trẻ *rất cần*, cần một cách thực sự, nguồn thu nhập, bởi vì có thể cha mẹ bạn không chu cấp đủ cho bạn. Nhiều người lớn học được những quy tắc cổ xưa về an toàn tài chính và rồi ngạc nhiên - và thất bại - khi những quy tắc này thay đổi. Thật không may, phần lớn con cái của họ phải gánh chịu hậu quả!

Dạy Con Làm Giàu tập 9 - Những bí mật về tiền bạc - điều mà bạn không học ở nhà trường! giới thiệu những điều thật sự quan trọng mà tôi đã học được khi trưởng thành. Cha ruột tôi bảo tôi phải đến trường để có kiến thức. Cha của Mike, người bạn thân nhất của tôi, đã cho tôi công việc và chỉ bảo tôi về một loại giáo dục khác, đó là thứ tôi đã học được trong cuộc sống thực tế.

Tôi đã học được rất nhiều từ cả hai người cha. Cả hai đều tin rằng giáo dục là quan trọng, nhưng có những quan điểm hoàn toàn khác nhau về vấn đề tiền bạc. Một người rất quan tâm đến tiền (cha của Mike) và một người chẳng

quan tâm tí nào đến tiền cả (cha ruột tôi). Một người thì luôn lo lắng là không bao giờ có đủ tiền nong (cha ruột tôi). Một người thì luôn nghĩ về tiền và nghĩ về cách để thống lĩnh được sức mạnh của nó (cha của Mike).

Cha tôi có học vấn cao, nhưng ngay cả như vậy, ông thường nói là ông sẽ chẳng bao giờ giàu có được. Ông nói: "Tiền không là gì cả." Còn cha của Mike thì nói khác: "Tiền là sức mạnh." Cha tôi luôn luôn chặt vật để có đủ tiền trang trải cho cả nhà mà không bị mắc nợ. Cha của Mike luôn có rất nhiều tiền. Tôi cần cả hai người cha và cả hai đã giúp tôi được như ngày hôm nay. Họ dạy tôi rằng có rất nhiều cách để giàu có. Giáo dục là một cách để giàu có. Thịnh vượng về tài chính là một cách khác.

NGƯỜI CHA GIÀU - NGƯỜI CHA NGHÈO

Trong sự nghiệp của mình, tôi đã có đủ tiền nằm trong doanh nghiệp, bất động sản, và tài sản trên giấy để nghỉ hưu sớm và hưởng trọn vẹn những điều tuyệt vời nhất mà cuộc sống ban tặng. Tôi cũng đã viết được một số quyển sách. Quyển đầu tiên của tôi - *Dạy Con Làm Giàu tập 1* - nói đến chuyện giáo dục tài chính cho cá nhân tôi. Trong quyển sách đó, tôi gọi cha ruột của mình là người cha nghèo, và cha của Mike là người cha giàu. Gọi như thế, tôi không hề có ý chỉ trích ai trong số họ. Tôi chỉ muốn đưa ra điểm khác nhau cơ bản trong cách nghĩ của họ về tiền bạc và cách họ đặt ra những mục tiêu cho mình.

Người cha giàu luôn luôn bảo tôi: "Nếu con muốn làm

một việc gì đó - con phải *nghĩ* là con có khả năng làm được - và con sẽ có nhiều cơ hội để đạt được điều con mong muốn." Người cha giàu luôn luôn *nghĩ* là mình có thể làm được - và ông đã giàu có. Quyển sách được ra đời hầu giúp những ai thật sự muốn giàu có để đạt mục tiêu tài chính. Quyển sách sớm trở nên nổi tiếng và được đón nhận nồng nhiệt. Trong quyển sách, tôi đưa ra vài quan điểm về tiền bạc rất khác với những điều mà nhiều người thường nghe nói tới, nhưng nó đã phản ánh được thực trạng của nền kinh tế đang thay đổi nhanh chóng ngày nay - và những thông điệp trong quyển sách được nhiều người, ở mọi tầng lớp và lứa tuổi khác nhau, đón nhận.

Hiện tại tôi đang thường xuyên đi thường ngoạn đây đó và thuyết trình về bộ sách *Dạy Con Làm Giàu*. Nhiều người thường tranh thủ đến gặp trực tiếp tôi để hỏi về cách dạy cho con họ về tiền bạc, và như thế, những cuốn sách tiếp theo trong bộ *Dạy Con Làm Giàu* ra đời.

KIẾN THỨC TÀI CHÍNH

Chúc mừng bạn đã chọn đọc quyển sách này! *Dạy Con Làm Giàu tập 9 - Những bí mật về tiền bạc - điều mà bạn không học ở nhà trường!* sẽ dạy bạn một trong những đề tài quan trọng nhất mà hầu không được đề cập tới ở nhà và cả ở trường: kiến thức tài chính. Khi người ta nói về kiến thức, người ta thường hay nghĩ tới khả năng đọc và viết tốt. Tuy vậy, còn nhiều điều đáng nói hơn thế. Có kiến thức là giỏi ở lĩnh vực nào đó. Tôi có thể nói rằng kiến thức là khả

năng nói bằng ngôn ngữ của một lĩnh vực nào đó. Nói về tiền bạc đòi hỏi phải có ngôn ngữ hoàn toàn mới. Quyển sách này giúp bạn thành thạo ngôn ngữ tài chính.

Có nhiều cách để chúng ta *giỏi* ở một lĩnh vực nào đó. *Giỏi về tiền bạc* không phải là chuyện dễ dàng. Đó là điều mà bạn cần phải học và rèn luyện. Bạn có thể học rất nhiều kiến thức kinh tế ở nhà trường, hoặc thậm chí học cách tính toán sổ séc trong các lớp toán, nhưng đó có lẽ chỉ là một phần của chương trình học. Và phần lớn những điều được dạy mang tính “lý thuyết” thay vì phải là những từ vựng thật sự cho những tình huống thực tế. Nhà trường thường nặng về nghiên cứu học thuật hơn là *thực hành*.

Quyển sách này sẽ đề cập những gì mà nhà trường còn bỏ sót. Nó sẽ cung cấp cho bạn ngôn ngữ và kiến thức cần có để bạn cảm thấy tự tin chịu trách nhiệm cuộc sống tài chính của mình, cho dù bạn khởi sự một doanh nghiệp mới hay chỉ đơn giản là bạn đủ tự tin để nói chuyện với người có thể trở thành cố vấn tài chính cho bạn - “Người cha giàu” của bạn. Trong khi có thể một vài người bạn của bạn đang dành hàng giờ ngồi xem TV, chẳng đi đâu cả, thì bạn đang ung dung cập nhật báo cáo tài chính, theo dõi các chứng khoán của mình trên mạng, hay động não ý tưởng kinh doanh cùng bạn bè, những người, cũng giống như bạn, muốn sở hữu tài sản chứ không muốn mắc nợ.

Bạn đang gât đầu đồng ý? Hay bạn đang nói “*Hử!*” đối với những điều tôi vừa đề cập ở trên? Đến ngay chỗ này, bạn hiểu ít hay nhiều không quan trọng lắm, đọc xong quyển

sách, bạn có thể tự tin nói bằng *ngôn ngữ tài chính* trôi chảy hơn. Bạn sẽ bắt đầu hiểu tiền bạc hoạt động như thế nào và cách nó làm việc cho bạn. Con đường đến với kiến thức tài chính bắt đầu tại đây, ngay giây phút này.

Thật sự tôi đã bắt đầu học về tiền từ lúc tôi chỉ mới có chín tuổi, khi cha của Mike - người cha giàu của tôi - trở thành cố vấn cho tôi. Tôi sắp chia sẻ những kiến thức tôi học được từ người cha giàu cho các bạn trong những trang sách tiếp theo đây.

SUY NGHĨ VỀ NHỮNG CON SỐ

Có rất nhiều sách khác hướng dẫn bạn tận tường về cách mở một tài khoản ở ngân hàng, tính toán sổ séc, và kiểm tra giá các cổ phiếu. Nhưng họ không chỉ cho bạn cách *suy nghĩ* về tiền bạc. Những người lớn thường xem tiền là một “điều xấu nhưng tất yếu phải có” - thứ cần thiết để thanh toán hóa đơn, để đếm đi đếm lại, hoặc để sở hữu và lo lắng. Dường như không bao giờ là đủ khi nói về tiền. Nhưng dù bạn có thích hay không thì tiền vẫn hiện hữu trong cuộc sống hàng ngày của bạn, do vậy bạn nên cảm thấy thật thoải mái khi đề cập đến chuyện tiền bạc - không được lo sợ như nhiều người vẫn như thế. Nếu bạn được giáo dục tốt về vấn đề tiền bạc, bạn nắm được sức mạnh của nó và bạn có thể bắt đầu xây nên sự giàu có bằng tiền.

Kiến thức tài chính giúp bạn không phải sợ vấn đề tiền bạc, và thấy được giá trị thật sự của đồng tiền. Giàu có thật sự không chỉ do được bằng tiền mặt. Thành công trong cuộc

đời quan trọng hơn thành công về tài chính. Đó là điều tôi được học khi trưởng thành, và tôi xem việc truyền đạt thông điệp này đến với càng nhiều người trẻ càng tốt là sứ mệnh của tôi, với mong muốn những thế hệ sau này sẽ chịu trách nhiệm và có nhiều kiến thức hơn - và quyền lực hơn - khi nói đến vấn đề tiền bạc.

TRƯỜNG HỌC CHỈ MỚI LÀ SỰ BẮT ĐẦU

Trừ phi bạn muốn trở thành bác sĩ, luật sư, hay tham gia vào một ngành nghề nào đó đòi hỏi phải có bằng cấp đặc biệt, thì bạn không cần tham gia các khóa học thêm sau giờ học để học những kỹ năng hòng có nhiều cơ hội việc làm hơn. Thật vậy, bạn có thể được trả tiền để học trong thế giới thực, thay vì phải trả những khoản học phí cao để được ngồi học trong lớp. Kiến thức tài chính sẽ rèn bạn những điều cần thiết cho công việc.

Vậy có phải tôi cho là giáo dục không quan trọng? Không phải như thế. *Giáo dục là nền tảng của thành công*. Tôi đang nói trường học là nơi chỉ ~~để~~ học. Chúng ta đến trường để học những kỹ năng học thuật và kỹ năng nghề nghiệp chuyên môn. Nhưng phần lớn những kỹ năng về tài chính chúng ta lại học được từ cuộc sống.

Thử nhớ lại lần đầu tiên khi bạn học cưỡi xe đạp. Rất có thể là lúc đầu bạn đã chạy chiếc xe có 3 bánh, rồi một ngày nọ bạn đã sẵn sàng cưỡi chiếc xe hai bánh. Có lẽ đã có người vịn chiếc xe cho đến khi bạn đã vững - và bạn có thể giữ thăng bằng mà không cần người vịn. Bạn có lẽ đã bị

chao đảo nhiều lần, thậm chí ngã nhào xuống đường một hai lần gì đó. Nhưng cuối cùng bạn đã đứng dậy, dựng chiếc xe lên và cố tập cho đến khi bạn đã giữ được thăng bằng và cười tốt như bây giờ.

Sẽ thật là buồn cười nếu cha mẹ gửi bạn vào một ngôi trường đặc biệt để học cười xe đạp!? Đó đúng là một sự phung phí tiền của. Có nhiều thứ bạn học ở nhà trường, có nhiều thứ bạn học từ cuộc sống - như cách đi đứng, cách cột dây giày, cách cười xe đạp, và phần lớn những thứ có liên quan đến tiền bạc.

Có một *loại* giáo dục mới mà tôi đang nói đến. Một bác sĩ giỏi nhất trên thế giới có được kiến thức y khoa vĩ đại nhưng không biết gì nhiều khi nói đến chuyện tài chính. Anh (cô) ta cứu người trên bàn mổ nhưng gặp khó khăn khi điều hành một văn phòng có gắn với kinh doanh, lợi nhuận.

Thật đáng ngạc nhiên, không đúng sao, khi nghĩ rằng bạn đang học được kiến thức mà bác sĩ của bạn - hoặc cha mẹ bạn - có thể không có? Và đó là sức mạnh!

NHẬT KÝ: TÔI MUỐN GÌ

Chúng ta ai cũng biết đến nhật ký. Đây là loại sổ tay tuyệt nhất dành riêng cho bản thân chúng ta - nơi chúng ta có thể để cho những suy nghĩ về cuộc sống thực tế tận đáy lòng dâng trào. Viết những cảm xúc của mình ra giấy dễ hơn là bộc bạch bằng lời nói - và đôi khi cách này giúp chúng ta trút được những điều bức bối mà thật sự chúng ta không biết là nó chôn kín trong lòng.

Viết ra những xúc cảm và kinh nghiệm về vấn đề tiền bạc là một cách để xác định được bạn đang ở đâu và bạn muốn đi đâu, xét về mặt tài chính. Nhật ký có thể là nơi mà bạn không cảm thấy xấu hổ hay ngại ngùng khi nói đến vấn đề tiền bạc. Hãy nhớ rằng, mục đích của tôi là giúp bạn cảm thấy tự tin và mạnh mẽ với đề tài được xem là "cấm kỵ" ở nhà trường hay ở nhà. Bạn có thể bắt đầu biến một điều gì đó có vẻ lý thuyết thành thực tế bằng cách viết những suy nghĩ của bạn ra giấy.

Làm cho mình một cuốn sổ tay - màu xanh (tượng trưng cho tiền) là màu tốt nhất! - và để

những cây bút màu khác nhau bên cạnh khi bạn đọc quyển sách này. *Nhật Ký Người Cha Giàu* có thể giúp bạn vạch ra con đường tài chính riêng cho bản thân khi bạn biết nhiều hơn về con đường tài chính của tôi.

Tại sao bạn không bắt đầu viết xuống những điều bạn mong muốn đi nhỉ? Hãy để trí não bạn nảy ra ý tưởng như thế bạn đang đưa ra danh sách những điều ước vào ngày sinh nhật. Viết bằng những cây viết màu khác nhau - điều này giúp bạn sáng tạo hơn - và nếu thích bạn có thể vẽ tranh. Viết vẽ ngệch ngoạc càng tốt. Những điều bạn ghi ra không chỉ có liên quan đến vấn đề tiền bạc. Mang cuốn nhật ký này bên mình để kịp thời ghi lại những ý tưởng hay suy nghĩ xuất hiện trong đầu bạn. Bạn muốn điều gì trong cuộc đời?

Cuốn nhật ký này cũng giúp bạn vẽ nên sơ đồ phát triển của bạn khi đọc cuốn sách này. Hãy nhớ rằng bạn đang viết cho bản thân bạn, không có điểm số và không ai cho điểm bạn. Nhật ký là nơi rất an toàn cho bạn!

phần 1

**Ngôn
ngữ
tài
chính**

CHƯƠNG 1

Trí tuệ tài chính: Một cách học mới

BẠN LÀ NGƯỜI THÔNG MINH

Trước tiên hãy để tôi nói thẳng một điều: Bạn là người thông minh! Tôi chỉ muốn chắc chắn là bạn đã biết điều này từ lâu rồi. Khi tôi lớn lên, cha tôi luôn bảo rằng mọi người sinh ra đời đều đã có sẵn trí thông minh - rằng mọi đứa trẻ đều có tài năng bẩm sinh. Tôi yêu thích ý tưởng này. Ngay cả không phải lúc nào tôi cũng học tốt ở trường, nhưng tôi cũng biết lý do tôi học không tốt. Không phải là tôi ngu dốt. Tôi chỉ học bằng một cách khác với cách dạy mà những thầy cô ở trường mong đợi ở tôi.

Cha tôi luôn bảo tôi phải có thái độ học tập nghiêm túc. Ông dạy tôi phải tìm tòi cách học tốt nhất cho mình. Nếu tôi học không tốt, tôi có thể bị đuổi ra khỏi trường trung học và không thi vào đại học được. Có lẽ tôi đã không chuẩn bị gì cho cuộc sống tài chính của mình. Và có lẽ tôi đã không tự tin để trở thành tôi của ngày hôm nay.

Chúng ta có cách học khác nhau. Điều quan trọng là chúng ta tìm ra được cách học tốt nhất cho mình. Khi bạn

làm được điều này, bạn sẽ phát hiện ra năng khiếu bẩm sinh của mình.

Thiên tài là một cá nhân rất thông thạo ở một lĩnh vực nào đó. Nhưng một thiên tài không nhất thiết phải là người biết tất tần tật. Thật vậy, thiên tài luôn có một khả năng đặc biệt trong một lĩnh vực nào đó, trong khi những người khác không có hoặc có khả năng trung bình.

Bạn có biết là Albert Einstein, người phát minh ra thuyết tương đối ($E=mc^2$), chưa bao giờ học giỏi ở trường? Lúc nhỏ ông không giỏi nhớ mọi thứ (khả năng học thuộc lòng), nhưng lớn lên ông trở thành một trong những nhà toán học vĩ đại nhất mọi thời đại. Não của ông tập trung vào ý tưởng hơn là sự kiện. Ông nói rằng, sự kiện có thể tìm thấy trong sách vở, vì vậy ông không bao giờ có cảm giác cần chứa những sự kiện trong đầu. Ông muốn cái đầu của mình phải sáng sủa để suy nghĩ sáng tạo.

Trường học bắt chúng ta phải nhớ các sự kiện trong đầu, nhưng khi chúng ta ra trường, thường chúng ta chỉ cần biết nguồn của những sự kiện đó để có thể tìm kiếm hay biết người mà chúng ta có thể gọi điện để hỏi khi chúng ta cần đến!

Cách đánh giá kết quả học tập ở nhà trường chưa thực sự thể hiện được chúng ta thông minh cỡ nào hay chúng ta có thể thành công ra sao trong cuộc sống trong tương lai. Cách chúng ta thể hiện ở trường thường chỉ nhằm đánh giá khả năng làm tốt các bài kiểm tra và bài thi như thế nào! Nó không phải là thước đo thật sự tài năng chúng ta có từ lúc mới sinh ra.

MỌI NGƯỜI SINH RA ĐÃ LÀ MỘT THIÊN TÀI

Lấy cuốn nhật ký của bạn ra và viết xuống tên mười người bạn biết. Nếu viết được 20 tên càng tốt. Có thể là người trong gia đình, bạn bè và thầy cô của bạn. Đặt tên bạn ở đầu danh sách. Kế bên mỗi tên, bạn ghi điểm nổi bật của người đó, không câu nệ điểm nổi bật đó là gì. Bạn có một người bạn mà không thể nào ngồi yên và luôn nhịp chân theo một nhịp trong đầu anh ta? Viết tất cả xuống. Chị của bạn có thể dùng bút chì để giải ô chữ trong vòng 10 phút mà không cần tham khảo bất cứ nguồn tài liệu nào? Cũng viết xuống luôn. Bạn có thể khắc phục bất kỳ sự cố nào xảy ra với máy tính của bạn? Viết xuống.

Cách làm này sẽ giúp ích cho bạn. Đó là lần đầu tiên trên con đường tài chính mà bạn được yêu cầu nhìn ra những thứ mà trước đây bạn không nhìn thấy - nhìn bằng "đôi mắt mới". Nhìn thấy tài năng của người khác mà trước đây bạn chưa thật sự nhìn thấy sẽ dẫn đến việc bạn nhìn thấy tài năng của mình. Biết được điểm mạnh của bạn là bước đầu tiên vươn tới thành công. Biết cách phát hiện ra điểm mạnh của người

khác cũng là một kỹ năng tuyệt vời, vì qua đó bạn có thể hình thành được một nhóm đáng tin cậy và trung thành, đặc biệt rất quan trọng nếu bạn muốn gây dựng doanh nghiệp riêng hay trở thành nhà đầu tư trong tương lai.

HUYỀN THOẠI VỀ IQ VÀ TRÍ TUỆ

Tôi nhớ là thỉnh thoảng ở trường, có những ngày chúng ta được cho làm một số bài kiểm tra. Những bài kiểm tra này được xem là “chuẩn mực”. Tôi thường rối bời vì suy nghĩ đó. Mỗi một người là duy nhất, vậy có gì chúng ta lại được đánh giá bằng cái cách đó chứ? Sự thật là không có hai người hoàn toàn giống nhau.

Về sau tôi mới biết những bài kiểm tra này là để đánh giá chỉ số thông minh (IQ). Chỉ số thông minh được cho là tượng trưng cho khả năng của con người trong việc tiếp thu những sự kiện, kỹ năng và ý tưởng. Nhưng IQ của một người có thể tóm tắt lại như sau: Đó là con số thể hiện mối quan hệ giữa “tuổi trí tuệ” (được đo bằng bài kiểm tra chuẩn) và tuổi đời. Sau đó lấy kết quả này nhân với 100, ta được chỉ số thông minh (IQ). Khi lớn lên tôi mới thấy nhiều người nghĩ rằng IQ không đổi trong suốt cuộc đời con người. May mắn thay, ý nghĩ như vậy đã thay đổi.

Tôi đã dành nhiều năm đọc sách và nghiên cứu về trí

tuệ, đặc biệt là về cách học của con người. IQ có thể có liên quan đến học thuật, nhưng nó cũng liên quan đến những thứ khác nữa, thể thao chẳng hạn. Hồi nhỏ tôi có IQ bóng chày rất cao. Bạn tôi, Andy, có IQ học thuật rất cao. Ở trường Andy học hành rất dễ dàng vì cậu ta học bằng cách đọc sách. Còn tôi học bằng cách làm (thực hành) trước, sau đó mới tìm tài liệu đọc sau. Một cách thức thích hợp cho Andy và một cách thức tốt cho tôi. Mỗi chúng tôi đều có cách thức thành công riêng của mình.

MỖI NGƯỜI CÓ MỘT CÁCH HỌC ĐẶC BIỆT

Hồi đó trong những bài kiểm tra IQ ở trường, chỉ có một dạng tài năng được đánh giá: năng khiếu hay tài năng về mặt ngôn ngữ. Nhưng như thế nếu một người không phải là người giỏi ăn nói thì sao? Tôi đặc biệt không thích đọc, có phải điều đó có nghĩa là tôi được gán cho IQ thấp? Ngày nay, câu trả lời là không. Năm 1983, nhà tâm lý học Howard Gardner đã cho ra đời cuốn sách *Frames of Mind (Khung trí tuệ)*. Trong quyển sách ông ta cho biết có bảy dạng tài năng khác nhau, chứ không phải có một. Ông cũng khẳng định rằng IQ của con người có thể thay đổi.

Danh sách các dạng tài năng của Tiến sĩ Gardner, được ông gọi là những cách học, đã tạo ra một bản đồ chỉ dẫn cách học những kỹ năng mới và nắm bắt thông tin, cho dù đó là khoa học vũ trụ, may vá hay kiến thức tài chính.

CÁCH HỌC CỦA BẠN LÀ GÌ?

Hãy đọc danh sách bên dưới. Khi đọc, bạn chú ý xem những phương pháp nào gần giống với cách học của bạn nhất. Khoanh tròn con số phù hợp với mỗi cách học: 1 là khác cách học của bạn nhất, 5 là gần giống cách học của bạn nhất.

Đây không phải là bài kiểm tra. Tôi nhắc lại: *Đây không phải là bài kiểm tra!* Không có câu trả lời hay/dở, không có điểm cao/thấp. Đây chỉ là cách để bạn thoải mái nghĩ về cách học của mình.

Tài năng về ngôn ngữ. Nếu trong balô bạn lúc nào cũng có một quyển sách, khoanh số 5. Loại tài năng này gắn với khả năng đọc, viết, và sử dụng ngôn ngữ. Nó còn được gọi là “thông minh ngôn ngữ”.

1 2 3 4 5

Tài năng về toán học. Nếu bạn là loại người có thể làm toán nhẩm trong đầu, khoanh số 5. Dạng tài năng này được tìm thấy ở những người nắm bắt con số và dữ liệu dễ dàng. Họ cũng thường là những nhà tư tưởng có đầy đủ lý trí và bình tĩnh.

1 2 3 4 5

Tài năng về không gian. Nếu bạn thích vừa nghe thầy cô giảng bài vừa viết vẽ nguệch ngoạc, hay nếu bạn luôn nhìn thấy những hình ảnh đẹp

đáng được ghi hình lại, khoanh số 5. Loại tài năng này được dùng để nhìn ra những mẫu mã, thiết kế, và không gian - và được tìm thấy ở nghệ sĩ, kiến trúc sư, biên đạo múa, những người có thể tưởng tượng ra vật hai, ba chiều hay sự kiện và biến nó thành thật.

1 2 3 4 5

Tài năng về âm nhạc. Có phải bạn đang gõ cây bút chì hay ngón tay lên bàn? Nếu vậy, khoanh số 5. Loại tài năng này đặc biệt gắn với âm thanh, giai điệu và sự nhịp nhàng.

1 2 3 4 5

Tài năng về thể chất. Nếu bạn thích môn Thể dục ở trường, hay nếu căn phòng của bạn giống như một cửa hàng bán dụng cụ và trang phục thể thao, bạn có tài năng về thể chất - loại người nhận thức được cách tốt nhất để “sử dụng” cơ thể, như nhiều vận động viên và vũ sư.

1 2 3 4 5

Tài năng về cách xã giao. Bạn không cần nỗ lực nhiều trong các mối quan hệ (khoanh số 5) hay những mối quan hệ dường như lúc nào cũng phức tạp (khoanh số 1)? Bạn luôn luôn (hay không bao giờ) biết được suy nghĩ của bạn bè - hay bạn lưng chừng ở giữa? Loại tài năng này gắn với cách con người tạo mối quan hệ với người khác,

thường được gọi là “những con người thông minh”.

1 2 3 4 5

Tài năng về nội tâm. Nếu tài năng về cách xã giao là thành “những con người thông minh”, tài năng này là khả năng đương đầu với nội tâm và cách suy diễn từ nội tâm. Nó còn được gọi là trí tuệ cảm xúc, bởi vì nó gắn với cách chúng ta xử lý cảm xúc, như sợ hãi hay giận dữ. Bạn có hiểu được phản ứng của bạn trong những tình huống khó khăn và có thể điều khiển được chúng? Bạn có suy nghĩ trước khi cãi lại? Bạn có kiên nhẫn với những khuyết điểm của mình và bạn có chăm chút lòng tự trọng?

1 2 3 4 5

Gần đây Tiến sĩ Gardner có đưa ra một loại tài năng thứ tám:

Tài năng hiểu biết về thiên nhiên, vạn vật. Mô tả sự nhạy cảm của con người đối với thế giới xung quanh. Nếu bạn thích các hoạt động ngoài trời vào cuối tuần hay tham gia các đội nhóm ở trường hay khu phố hoạt động vì môi trường, khoananh số 5.

1 2 3 4 5

Tôi đã nói chuyện nhiều với một nhà tâm lý đang dạy môn học sáng tạo ở Đại học Arizona State University về những kiểu học khác nhau và hiệu quả của chúng trong việc đạt được thành công cá nhân hay thành công về tài chính. Nghe suy nghĩ của bà, tôi đã thêm vào một loại tài năng nữa:

Tâm nhìn. Để xác định ai là chủ, ai là người làm công. Những nhà lãnh đạo tài ba thấy được toàn cảnh tình huống và có hành động ứng phó kịp thời. Winston Churchill, Thủ tướng Anh trong thế chiến thứ hai, là một trong những nhà lãnh đạo vĩ đại nhất thế giới chống lại Đức quốc xã ngay từ những ngày đầu tiên. Qua đó cho thấy như thế ông thấy được điều tồi tệ nhất có thể xảy ra nếu bọn Đức quốc xã nắm quyền. Bạn nào có quả cầu bằng thạch anh (để bói), khoan số 5.

1 2 3 4 5

Qua những con số bạn đã khoan tròn, bạn có thấy được cách học thích hợp của mình chưa? Bạn đánh giá mình có tài năng nào cao nhất?

Nếu bạn đánh giá tài năng về ngôn ngữ của mình 4 hay 5, chắc chắn bạn khá thoải mái với cách học đọc và viết của bạn. Nếu bạn xếp tài năng về thể chất, âm nhạc, hay tài năng hiểu biết về thiên nhiên và vạn vật là 4 hay 5, rất

có thể bạn sẽ thành công trong việc “học bằng cách thực hành” - thông qua hình thức đào tạo tại chỗ như thực tập hay tham gia các đội nhóm của trường hay của cộng đồng. Nếu bạn đánh giá 4 hay 5 cho tài năng về toán học và không gian, bạn có thể học nhanh bằng hình vẽ, biểu đồ, đồ thị, xây dựng mẫu mã, hay thực hành bằng tay. Nếu bạn đánh giá 4 hay 5 cho tài năng về cách xã giao hay ngôn ngữ hay tầm nhìn, bạn có thể học tốt bằng cách trao đổi với bạn bè hay những người lớn về kinh nghiệm của họ, hay bằng cách tranh luận, hay trình diễn. Bạn sẽ thấy tài năng về nội tâm hữu ích trong bất kỳ loại đào tạo nào, vì nó sẽ giúp bạn giữ vững kiên nhẫn và lòng tự trọng khi đối mặt với thử thách.

Bạn có thể xếp mình cao trong vài lĩnh vực. Điều này có nghĩa là bạn sẽ thoải mái “trộn lẫn và kết nối” các hoạt động khác nhau, hữu ích cho cách học của bạn.

Nhưng lỡ bạn không xếp mình cao trong bất cứ loại nào thì sao? Bạn phải chịu số phận bi đát? Không hề đâu. Bài tập này được thiết kế chỉ để giúp bạn bắt đầu nghĩ về *cách* bạn suy nghĩ. Những người nghĩ về tương lai, những người có “tầm nhìn” chẳng hạn, rất có khả năng trở thành những nhà quản lý kinh tế giỏi. Nhưng điều đó không có nghĩa là ngay bây giờ họ phải là như vậy. Nếu ngay bây giờ bạn cảm thấy mình không có tầm nhìn gì cả, đừng lo lắng. Bạn có thể “thành công” lớn ở bất cứ lĩnh vực nào nếu bạn quyết tâm luyện tập trí óc của mình, giống như cách người cha giàu dạy tôi làm hồi còn nhỏ.

Nếu bạn có thể mạnh ở một loại tài năng hơn những tài năng khác, có nhiều thứ bạn có thể làm để cân bằng. Dưới đây là một số gợi ý. Bạn có nảy ra được ý tưởng nào khác không?

Thảo luận về vấn đề tiền bạc ở nhà và với bạn bè để phát triển tài năng về ngôn ngữ và tài năng về xã giao.

Đọc tài liệu về tiền bạc! Có rất nhiều tạp chí viết về vấn đề tiền bạc và tài chính chỉ cho bạn biết cách đồng tiền hoạt động trong *cuộc đời thực*. Bạn càng nắm rõ cách những chuyên gia quản lý và đầu tư tiền của họ, bạn càng có cảm hứng để quản lý tiền của chính bản thân bạn. (Tài năng về ngôn ngữ và toán học).

Viết về tiền bạc. Dùng cuốn nhật ký của bạn để khai thác những ý tưởng về vai trò của đồng tiền trong cuộc sống hiện tại và trong tương lai của bạn. (Tài năng về ngôn ngữ, nội tâm, và tầm nhìn).

Nếu cha mẹ cho bạn khoản tiền trợ cấp, nhận nó một cách nghiêm túc. Xem nó như một phần thu nhập của bạn. Lập hóa đơn gửi lại cha mẹ bạn. Đề ra cách để có nó và đầu tư nó. Quản lý tốt tiền của bạn chứ đừng xem khoản tiền trợ cấp là của bố thí. (Tài năng về toán học và xã giao).

Tự kiểm tra sổ sách. Một tuần một lần, kết toán sổ sách xem tiền bạn đã dùng vào chuyện gì. (Tài năng về toán học).

Quyết tâm trở nên có trách nhiệm với tương lai. Có thái độ tích cực đối với tiền bạc. Mừng tượng ra tương lai của bạn. (Tài năng về nội tâm và tầm nhìn).

TÌM CÔNG THỨC THÀNH CÔNG CỦA BẠN

Thật không may, cách học được dạy ở nhà trường không phải lúc nào cũng phù hợp với cách học tốt nhất của bạn. Những cách học của chúng ta - có thể là mối liên kết nhiều cách học - hỗ trợ cho công thức thành công của chúng ta.

Trở lại ví dụ của bạn tôi, Andy, và tôi. Như tôi đã nói, tôi rất thích chơi bóng chày. Tôi có tài năng về thể chất cao. Tôi cũng thích tìm hiểu về thông tin dữ liệu của các cầu thủ. Tôi có tài năng về toán học khá tốt. Sau khi tôi đã tìm hiểu được hết kiến thức về môn thể thao này (từ việc chơi), và tìm hiểu những thông tin về các cầu thủ (từ những đứa trẻ khác), tôi mới quay sang tìm sách để tra cứu thông tin. Cách này, thực hành trước rồi mới tìm tài liệu để bổ sung thông tin, đã trở thành công thức thành công của tôi - công thức mà tôi đang áp dụng ngày nay.

Công thức thành công của Andy bạn tôi thì bắt đầu từ sách vở. Điểm mạnh của cậu ta là ngôn ngữ và lời nói. Trước khi làm bất cứ thứ gì cậu ta cũng thích đọc và nghiên

cứ tài liệu trước. Cậu ta có thể đã trở thành người quản lý giỏi cho đội bóng chày trong khi tôi có thể đã trở thành một cầu thủ xuất sắc. Chúng ta đều rất khác nhau và mỗi người chúng ta đều vạch ra cho mình một công thức thành công thích hợp nhất.

PHÁT TRIỂN CHỈ SỐ THÔNG MINH (IQ) TÀI CHÍNH

Có phải bạn đang bắt đầu thấy được là bất cứ nỗi sợ hãi hay những vật cản trở nào bạn gặp phải với tiền bạc của mình có thể ảnh hưởng đến cách học của bạn? Nếu bạn không có tài năng về ngôn ngữ, thì hãy như tôi, học bằng cách làm và quan sát. Những phần sau tôi sẽ nói nhiều hơn về việc học bằng cách làm này, và bạn cũng sẽ thấy một số khái niệm được giải thích qua hình ảnh và biểu đồ. Đọc quyển sách này sẽ giúp bạn phát triển tài năng về nội tâm bằng cách khám phá cả những mục tiêu và nỗi sợ - và xây dựng lòng tự trọng.

NGƯỜI (HA GIÀU: HỎI VÀ ĐÁP**NHỮNG CÁCH HỌC NÀO VÀ NHỮNG CÔNG THỨC
THÀNH CÔNG NÀO CÓ LIÊN QUAN
TỚI CHUYỆN LÀM GIÀU?**

Tôi dám cược là nhiều người được bầu chọn là “Dễ thành công nhất” mỗi năm trong kỷ yếu của trường bạn là những người có điểm số cao nhất. Một vài người cuối cùng sẽ thành công, số còn lại thì không. Và điều này là do họ không bao giờ học về tài chính. Nhiều người trong số họ sẽ bị những người như bạn, những người quyết tâm tìm kiếm tự do tài chính qua mặt về mặt của cải. Tìm ra cách học và tài năng của bạn là bước đầu tiên để có sự tự tin - tự tin cho phép bạn nhìn thấy và theo đuổi những cơ hội, và dám mạo hiểm.

Con đường để nâng cao IQ tài chính là làm việc trên những kỹ năng về tiền bạc của bạn bằng những tài năng bạn có - và làm việc để giúp những người khác phát triển, qua đó toàn bộ trí não của bạn hoạt động hết công sức. Thử áp dụng nhiều cách học khác nhau. Lúc đầu có thể khó khăn nhưng sau vài lần bạn cảm thấy mình đã tạo được kết nối tốt.

Lấy quyển nhật ký ra và viết xuống những hoạt động bạn làm sau giờ học và những môn học bạn học tốt ở trường. Có thể sẽ có mối quan hệ giữa những gì bạn làm tốt với những gì bạn thích làm. Bạn cũng có thể thấy có một hai tài năng gì đó từ danh sách bạn viết có liên quan đến các hoạt động của bạn. Đây là những điểm mạnh. Bước tiếp theo sẽ là đưa những điểm mạnh này vào thành công tài chính bằng cách tìm ra những cơ hội tài chính.

“GÀI SỔ” CHO TRÍ NÃO CỦA BẠN

Nói lớn câu này: “Tôi không thể có được thứ mình muốn.”

Bây giờ đọc lớn câu này: “Làm cách nào để có được thứ tôi muốn?”

Một câu thì làm cản ngang suy nghĩ của bạn. Một câu thì làm cho trí não bạn “chạy” và bạn phải suy nghĩ. Nếu bạn nói cho tôi nghe câu đầu tiên, tôi sẽ nghĩ là bạn quyết định bạn không cần thứ mình muốn nữa. Nhưng nếu bạn nói, “Làm cách nào để có được thứ tôi muốn?” tôi sẽ nghĩ là bạn đang rất nghiêm túc muốn tìm kiếm giải pháp. Tôi sẽ xem bạn là người tích cực và mạnh mẽ.

Khi người cha giàu làm cố vấn cho tôi, ông nói, “Trí não của cha ngày càng phát triển hơn vì cha sử dụng nó. Nó càng phát triển, cha càng kiếm được nhiều tiền.” Quyển sách này sẽ “gài số” cho trí não của bạn.

CÓ NIỀM TIN

Cách tốt nhất để có được thứ mình muốn là tin rằng mình có thể có được. Suy nghĩ có sức mạnh to lớn. Bạn có thể làm được nhiều chuyện nếu bạn quyết tâm sẵn sàng làm.

Đây là vài cách bạn có thể làm để phát hiện ra niềm tin của bạn: Viết một câu nói mô tả suy nghĩ của bạn về vấn đề tiền bạc xuống một tờ giấy hay một tấm thẻ. Có thể nó sẽ như thế này, “Tôi sẽ không bao giờ giàu có.” Dùng tờ giấy hay tấm thẻ đó làm thẻ đánh dấu (trang sách) khi bạn đọc quyển sách này. Đến giữa quyển sách, bạn có thể viết lên đó, “Tôi sẽ giàu có.” Đến cuối quyển sách có thể bạn đã mạnh dạn gạch bỏ hai câu trên và viết, “Tôi giàu có.”

Được rồi, có thể bây giờ bạn chưa giàu có. Điều tôi muốn nhấn mạnh ở đây là thay đổi tư duy có thể giúp bạn thành công trong nhiều lĩnh vực. Ý định cộng với kiến thức tài chính trong quyển sách này sẽ là một kết hợp tốt cho bạn.

phần 2

**Những
bí mật đồng tiền
của
người cha giàu**

CHƯƠNG 2

Bí mật đồng tiền của người cha giàu: Những nguyên tắc mới để làm ra tiền

NHỮNG NGUYÊN TẮC CŨ KHÔNG CÒN ÁP DỤNG ĐƯỢC NỮA

Một trong những điều quan trọng nhất mà tôi học được lúc nhỏ là khi bạn chơi một trò chơi, bạn phải biết luật chơi, bởi vì luật chơi xác định cách để chiến thắng trong trò chơi. Nhưng đôi khi trong thế giới thực, luật có thể thay đổi - và điều này có thể lật úp cả thế giới của bạn nếu bạn không chịu chuẩn bị.

Đây là một “nguyên tắc” mà có lẽ bạn đã nghe: Nếu bạn chăm chỉ và học tốt ở trường phổ thông, bạn có thể thi vào một trường đại học có tiếng, học một chuyên ngành, tốt nghiệp, có việc làm ngon lành, kiếm được khá nhiều tiền, và thành công trong cuộc sống.

Sẽ như thế nào nếu tôi bảo bạn là có một công việc không phải là cách duy nhất để kiếm tiền - đặc biệt nếu bạn muốn kiếm *nhiều* tiền? Có một công việc chắc chắn là bạn sẽ sống được, nhưng làm việc vì đồng lương không

phải là con đường hiệu quả nhất. Con đường này có thể dẫn bạn đi thẳng vào vòng luẩn quẩn - trong vòng này bạn phải làm việc để kiếm tiền, làm nhiều hơn nữa để kiếm được nhiều hơn, và cuối cùng cũng tiêu sạch.

Để giải thích chuyện này rõ ràng hơn, tôi sẽ kể cho bạn nghe một chút về những năm tháng trưởng thành của tôi.

NGƯỜI GIÀU NGHĨ KHÁC

Cha ruột tôi là nhà quản lý giáo dục của bang Hawaii. Dù rất được trọng vọng nhưng cha tôi không kiếm được nhiều tiền - hay ít nhất là cũng bằng số tiền mà cha của những đứa bạn khác của tôi kiếm được, họ lái những chiếc xe sang trọng và có những ngôi biệt thự nhìn ra biển.

Vì chỗ ở của gia đình tôi nên tôi phải đi học cùng trường với những đứa trẻ con nhà giàu. Nếu tôi sống ở phía bên kia con đường, có lẽ tôi đã đăng ký vào học ở một ngôi trường khác, ngôi trường dành cho những học sinh có xuất thân gần giống với gia đình tôi.

Học cùng trường với những người bạn con nhà giàu, nên tôi có thể nhìn thấy chúng có những cách nhìn khác nhau về vấn đề tiền bạc. Cha tôi lúc nào cũng lo lắng chuyện kiếm đủ tiền để nuôi sống cả nhà và lo lắng về tương lai. Cha mẹ của những người bạn tôi dường như rất tự tin về tương lai. Họ thật sự có *suy nghĩ* về chuyện tiền bạc rất khác.

Tôi cũng biết là những đứa bạn con nhà giàu học được

những điều ở nhà chúng mà tôi không được học ở nhà mình. Chúng học để có thái độ tự tin về vấn đề tiền bạc. Vài đứa trong bọn chúng còn nói chuyện tiền bạc ngay trong bữa cơm tối. Trong gia đình tôi, chuyện tiền bạc chỉ được nhắc tới khẽ thôi, nếu không nói là không được đề cập tới. Tiền bạc là đề tài cấm kỵ!

Từ những ngày còn thơ bé, tôi đã quyết chí sẽ trở nên giàu có. Tôi thích ý tưởng là có thật nhiều tiền và tất cả những thứ rất tuyệt mà tôi có thể mua được. Tôi thích ý tưởng là nghỉ ngơi tận hưởng hơn là phải làm việc cả đời. Tôi cũng thích ý tưởng rằng cha mẹ giàu sẽ không phải lo lắng những hóa đơn và trông nom cho con nhiều như cha mẹ tôi vậy.

CÔNG THỨC DIỆU KỲ ĐỂ LÀM GIÀU?

Lúc 9 tuổi, tôi bèn hỏi người cha ruột của mình cách nào để trở nên giàu có. Cha bảo tôi, "Nếu con muốn giàu có, con phải học cách làm ra tiền." Tôi tin chắc là cha cũng không biết tôi theo lời khuyên của ông đến mức nào. Kết quả thật khá buồn cười - nhưng những kết quả này lại giúp tôi có khám phá vĩ đại đầu tiên của mình về vấn đề tiền bạc.

Ở trường, đứa bạn thân của tôi, Mike, và tôi dành nhiều thời gian cho nhau, và chúng tôi cũng thường đi lang thang với nhau sau giờ học. Chúng tôi là bạn của nhau trong mọi chuyện. Ở một mức độ nào đó, chúng tôi thậm chí chia sẻ cha với nhau.

Cha của Mike làm việc trong đồn điền mía đường của thị trấn. Ông ấy không có học hành nhiều (thật vậy, ông đã chưa học hết lớp 8), nhưng ông luôn luôn tìm thấy những cơ hội kinh doanh.

Cha ruột tôi và cha của Mike rất khác nhau. Tôi sẽ tóm lại điểm khác nhau của hai người cha như vậy: Cha ruột tôi nói, "Ham mê tiền bạc là nguồn gốc của mọi điều xấu." Cha của Mike thì nói, "Thiếu thốn tiền bạc là nguồn gốc của mọi điều xấu."

KẾ HOẠCH LÀM RA TIỀN

Giống như tôi, Mike cũng muốn kiếm một số tiền, như cha tôi đã gợi ý. Vì thế chúng tôi trở thành đối tác làm ăn. Đây là cách chúng tôi làm...

Sau khi đi nhặt những vỏ kem đánh răng của những người trong xóm về, chúng tôi nấu chảy những vỏ này, thời bấy giờ chúng được làm bằng chì. Rồi chúng tôi hết sức cẩn thận đổ chì tan chảy này (rất, rất nóng!) qua một cái lỗ nhỏ trên đầu của những vỏ hộp sữa ở trường. Chúng tôi đã tạo ra được khuôn đúc thạch cao cho những vỏ hộp sữa này.

Chúng tôi đang làm gì? Chúng tôi đang chế tạo hợp kim niken và chì. Chúng tôi đang *làm ra tiền*, theo nghĩa đen hoàn toàn! Chúng tôi không biết là tiền tệ của Mỹ được chính phủ đúc và những gì chúng tôi làm là bất hợp pháp.

Trong lúc chúng tôi đang làm việc, cha tôi về nhà dẫn theo một người bạn. Khi tôi thơ ngây giải thích là chúng tôi

đang làm ra tiền, giống như cha tôi gợi ý, họ được một trận cười thỏa thích. Sau khi thôi không cười ngất ngưỡng nữa (và sau đó chúng tôi mới biết được thế nào là “làm giàu”), cha tôi có ấn tượng mạnh. “Các con đã rất sáng tạo và có suy nghĩ độc đáo,” cha tôi nói. “Tiếp tục như thế. Cha rất tự hào về các con!”

SUY NGHĨ GIÀU CÓ SẼ TRỞ NÊN GIÀU CÓ

Tuyệt vời... nhưng lời khuyên của người cha ruột của tôi không giúp ích gì được cho chúng tôi trong hành trình đến với sự giàu có. Tôi quyết định đi thẳng tới chỗ cha để hỏi, “Vậy tại sao cha không giàu?”.

“Bởi vì cha đã chọn làm thầy giáo,” cha trả lời tôi. “Những người thầy chân chính không nghĩ tới chuyện tiền bạc, chuyện làm giàu đâu con à. Cha và họ chỉ yêu thích nghề dạy học thôi.” Rồi ông nói tiếp, “Nếu các con muốn học cách làm giàu thì đừng hỏi cha. Hãy đi hỏi cha của Mike đấy.”

“Cha của con à?”, Mike ngạc nhiên hỏi lại. Lúc đó cha của Mike chưa có giàu. “Nhưng nhà con đâu có xe hơi đời mới và nhà đẹp như những đứa bạn chung trường,” Mike lý sự với cha ruột tôi.

“Đúng vậy,” cha tôi đáp lại. “Nhà con hiện tại không có những thứ như thế. Nhưng cha con và ta cùng đến gặp chủ một ngân hàng, ông chủ bảo là cha con rất thông minh và nhạy bén khi nói tới chuyện làm giàu. Cha con đang gây

dựng một đế chế và ta tin rằng vài năm nữa cha con sẽ là người giàu có cho mà xem.”

Hoàn hảo! Mike và tôi không biết là người cha nuôi của tôi (cha của Mike) có cú chạm diệu kỳ đến tiền bạc. Chúng tôi thật sự thích thú. Sau khi lau dọn sạch đồng bữa bộn xong, chúng tôi cùng chạy tới nhà Mike. Cha Mike nghe xong đầu đuôi câu chuyện, ông liền phản ứng, “Các con đang dần có những suy nghĩ như người giàu rồi đấy.” Đó là điều chúng tôi rất muốn được nghe. Bây giờ chúng tôi đang bị rối trí. Dĩ nhiên, chúng tôi không hề biết nghĩ như thế nào mới được gọi là “cách nghĩ của người giàu có”.

ĐIỀU BẠN SUY NGHĨ LÀ ĐIỀU BẠN ĐẠT ĐƯỢC

Quan điểm khác nhau về tiền bạc của hai người cha tôi đã dạy cho tôi rằng, “Điều bạn suy nghĩ là điều bạn đạt được!”

NGƯỜI CHA NGHÈO
CỦA TÔI NÓI:

“Phải học cho giỏi thì mới được *làm việc* ở những công ty tốt.”

“Lý do cha không giàu có vì cha có những đứa con như con.”

NGƯỜI CHA GIÀU
CỦA TÔI NÓI:

“Phải học cho giỏi thì mới *mua* được những công ty tốt.”

“Lý do cha phải giàu có là vì cha có các con.”

“Nói tới chuyện tiền bạc, đừng làm liều.”

“Làm việc vì lợi ích.”

“Tiết kiệm.”

“Viết một lá đơn xin việc ẩn tượng để có thể tìm được việc làm tốt.”

“Học cách chấp nhận và quản trị rủi ro.”

“Hoàn toàn độc lập về tài chính.”

“Đầu tư.”

“Viết một dự án kinh doanh tài chính chắc chắn để có thể tạo ra công việc.”

NGƯỜI GIÀU VÀ NGƯỜI NGHÈO

Người ta thường nói về người giàu và người nghèo, và rằng người giàu suy nghĩ khác biệt. Người giàu thường là chủ những công ty mà người khác làm việc cho họ. Người giàu nắm giữ phần lớn cổ phiếu trong các công ty, trong khi những người khác chỉ nhận tiền lương. Sự thật này ít nhất cũng có thể làm thay đổi cách suy nghĩ.

Nếu bạn đang làm một công việc với lương khá tốt, rất có thể là bạn sẽ không có tầm nhìn ra khỏi khoản lương bạn nhận được. Thỉnh thoảng tôi thấy trong nhà hàng hay trên tàu người ta làm phép nhân trên khăn ăn hay trên những mảnh giấy. Họ đang nhân số tiền với con số “52”.

Họ đang tính toán thu nhập hàng năm - số tiền họ làm ra được mỗi năm. Không cần biết là họ đã làm phép tính

như thế bao nhiêu lần, điều chắc chắn là con số vẫn giữ nguyên. Nhưng hãy nói rằng bạn đang suy nghĩ như một người giàu. Việc bạn cần làm là tìm ra những cách để làm ra nhiều tiền hơn mà không cần phải làm ngoài giờ, những cách để bắt đầu công ty riêng của mình. Việc bạn cần làm là phát hiện ra những khả năng mới. Nghe hấp dẫn đấy chứ, các bạn?

Điều tôi học được từ dự án kiếm tiền đầu tiên của tôi là “suy nghĩ giàu có” là điều nằm trong tầm tay, và bạn có thể chọn lựa làm một người nghèo hay một người giàu. Cha ruột tôi dường như hài lòng với quyết định làm “một người nghèo” của ông, nhưng tôi biết mình sẽ không cam chịu như thế. Tôi dần dà nhận ra rằng giàu có gắn liền với việc tạo ra những cơ hội, chứ không chỉ chấp nhận rằng bạn đang sang ở phía bên kia con đường.

Tôi không thể đợi cuộc phiêu lưu kiếm tiền tiếp theo được nữa - hay, ít nhất, cơ hội kiếm tiền *hợp pháp* đầu tiên của tôi. Và có một cơ hội hiện diện rất sớm sau đó.

TRẮC NGHIỆM:

BẠN LÀ NGƯỜI CÓ TÌNH THẦN ĐỒNG ĐỘI?

Mike là đối tác làm ăn đầu tiên của tôi, và chúng tôi cùng nghĩ ra các kế hoạch kinh doanh. Cũng vậy, bạn có thể bước vào kinh doanh với một ai đó. Nhưng bạn có phải là người có tinh thần đồng đội? Khoanh tròn Đúng hoặc Không cho từng câu dưới đây, nhưng bạn nhớ trả lời bằng những cảm xúc và suy nghĩ thật của bạn đấy.

1. Hai cái đầu thì tốt hơn một.

Đúng Không

2. Làm việc với người khác có thể vui hơn.

Đúng Không

3. Làm việc một mình có thể sẽ rất cô đơn.

Đúng Không

4. Tôi cần tự động viên tinh thần khi công việc đi xuống.

Đúng Không

5. Tôi có thể làm ra được nhiều tiền hơn nếu làm việc chung với nhóm.

Đúng Không

6. Tôi thích làm mọi chuyện theo cách riêng của mình. Tốt hơn là đừng thỏa hiệp.

Đúng Không

7. Tôi không muốn chia lợi nhuận.

Đúng Không

8. Tôi thích được làm ông chủ.

Đúng Không

9. Làm việc một mình, tôi có thể làm nhanh hơn và hiệu quả hơn.

Đúng Không

Từ câu 1 đến câu 5, nếu bạn trả lời “Đúng” cho điểm là 2, nếu bạn trả lời “Không” cho điểm 1. Từ câu 6 đến câu 9, nếu bạn trả lời “Đúng” cho điểm là 1, nếu bạn trả lời “Không” cho điểm 2.

Nếu tổng cộng bạn được 15-18 điểm, bạn có thể được xem là người có tinh thần đồng đội. Nếu bạn được 12-14 điểm, bạn đang đi đúng đường. Nếu bạn có điểm số thấp hơn 12, bạn nên nghĩ cách để tăng cường các kỹ năng giao tiếp. Tại sao? Một trong những cách tốt nhất để được tự do về tài chính là trở thành một ông chủ kinh doanh thành công - những người mà xung quanh họ là những thành viên của một nhóm đồng sự mạnh.

Làm việc với người khác rất bổ ích, cả về mặt tài chính lẫn tinh thần. Nó cho phép bạn nảy ra được những ý tưởng hay từ một người khác. Một mình có thể bạn sẽ thấy khó chần chẫn là phải bắt đầu từ đâu hay đi theo hướng nào. Làm việc chung người khác, ý tưởng sẽ lần lượt tuôn trào và - xin chúc mừng - tiền được tạo ra!

NGƯỜI (CHA GIÀU: HỎI VÀ ĐÁP

TẠI SAO CUỐN SÁCH NÀY KHÔNG CÓ TỰA LÀ MẸ GIÀU MẸ NGHÈO*?

Có thể gọi được như vậy lắm chứ. Nhưng vì tôi lớn lên chịu ảnh hưởng từ hai người cha: người cha ruột và người cha của người bạn thân nhất. Người cha giàu là người cố vấn dày dặn kinh nghiệm của tôi đồng thời là hình mẫu người cha tuyệt vời. Người cố vấn của bạn có thể là mẹ bạn, bạn của bạn, hay cô giáo của bạn. Kiến

(*) Tựa gốc của bộ sách là Rich Dad Poor Dad, dịch theo đúng nghĩa đen là Cha giàu Cha nghèo, nên ở đây tác giả viết là Rich Mom Poor Mom.

thức về tiền bạc chẳng có tí nào thuộc lãnh vực của đàn ông. Một vài người trong số những người thành đạt và quyền lực nhất trong kinh doanh là phụ nữ.

Nếu bạn muốn tìm hiểu thêm về chuyện này, hãy mua tạp chí *Fortune Magazine*. Kể từ năm 1998, hàng năm tạp chí này in danh sách "50 Phụ Nữ Thành Đạt Nhất Trong Kinh Doanh". Nhìn qua danh sách gần đây nhất, và bạn sẽ thấy phụ nữ thành đạt trong nhiều lĩnh vực khác nhau, từ công ty điện ảnh đến ngân hàng đến công ty bán hàng trực tuyến. Những người phụ nữ được bình chọn trong danh sách không chỉ vì số tiền họ kiếm được mà còn vì ảnh hưởng của họ đến giới truyền thông và nền văn hóa đại chúng. Oprah Winfrey (diễn viên điện ảnh và là người thực hiện chương trình truyền hình *The Oprah Winfrey Show* rất nổi tiếng trên truyền hình Mỹ) là một ví dụ. Trên bình diện quốc tế, J. K. Rowling (tác giả bộ sách Harry Potter) giờ đây còn giàu có hơn cả Nữ hoàng Anh!

CHƯƠNG 3

Bí mật đồng tiền của người cha giàu:

Làm việc để học, đừng làm việc vì tiền

MỘT CÁCH HỌC KHÁC

Hãy đối diện điều này: Có thể bạn đang đọc tựa của chương này và bạn đang nghĩ tới “làm việc” và “học” không được đánh giá cao trong danh sách những việc phải làm của bạn. Hay có thể bạn đang nghĩ, “Tôi phải làm việc để kiếm tiền. Gia đình tôi không có nhiều tiền.” Cho dù nhà bạn có cần thu nhập hay không, có được việc làm cũng là một cách để học và thấy được những cơ hội để bắt đầu kinh doanh riêng. Và bạn có thể đoán được là quyển sách này viết về một cách làm việc *khác*, một cách học khác.

CÔNG VIỆC ĐẦU TIÊN CỦA TÔI

Sau khi tôi và Mike “làm ra” được mẻ tiền đầu tiên, cha ruột tôi bèn nói, “Các con chỉ có nghèo đi nếu các con từ bỏ. Điều quan trọng nhất là các con phải làm điều gì đó. Nhiều người chỉ nói và mơ về chuyện làm giàu. Các con đã

làm vài thứ rồi đó. Cha rất tự hào về hai con. Cha muốn nhắc lại lần nữa. Tiếp tục tiến lên. Đừng bỏ cuộc.”

Chúng tôi đã không bỏ cuộc. Chúng tôi đi tìm cha Mike để nói chuyện như lời đề nghị của người cha ruột tôi. Cha của Mike làm việc ở đồn điền mía, nhưng ông cũng nắm quyền sở hữu những kho hàng, một công ty xây dựng, chuỗi cửa hàng, và ba nhà hàng. Ông ấy đề nghị chúng tôi làm việc cho ông ở một trong những cửa hàng với tiền công là 10 xu một giờ.

“Các con làm việc cho cha,” ông bảo, “và cha sẽ dạy các con, nhưng cha sẽ không dạy theo kiểu ở nhà trường. Cha có thể dạy các con nhanh hơn nếu các con chịu làm việc, và cha sẽ phí mất thời gian của mình nếu các con chỉ muốn ngồi và lắng nghe giống như trong lớp học. Đó là đề nghị của cha. Đồng ý hay không là tùy các con.”

Cha của Mike đang nói về toàn bộ cách học mới. Chúng tôi đồng ý làm việc cho người cha giàu. Lúc đó thật sự tôi vẫn còn nhiều thắc mắc, thậm chí tôi còn mấy trận đấu bóng chơi với bạn bè, nhưng tôi cảm thấy (dùng tài năng “nội tâm” và “tâm nhìn”, những tài năng mà lúc đó tôi không biết là mình có) đây là chọn lựa đúng đắn.

Và vì thế kiến thức về tài chính được học tại chỗ và mang tính thực hành bắt đầu. Tôi và Mike báo cáo cho bà đốc công Martin. Bà Martin quản lý một trong những cửa hàng của cha Mike. Bà bắt chúng tôi phải khiêng những thùng hàng hóa trên kệ xuống, phủi sạch bụi bằng một cây chổi lông gà, sau đó sắp xếp chúng lại gọn gàng. Nói thật

với các bạn đó là một công việc đáng chán nhất mà tôi đã từng làm. Như vậy mà gọi là *làm việc* sao? Tôi không chắc là mình có biết *công việc* là gì không, nhưng tôi chắc chắn mình sẽ không nghĩ công việc là khiêng những thùng hàng xuống, phủi bụi, và đặt chúng lên trở lại. Trong cửa hàng đó nóng như thiêu như đốt. Mỗi cuối tuần tôi bực bội khi nghĩ đến những thứ mà tôi mong muốn được học từ người cha giàu, như ông đã hứa. Khi nào *những điều ông hứa* bắt đầu đây?

Mike và tôi ghét cay ghét đắng từng phút làm công việc đó. Sau ba tuần làm việc mỗi cuối tuần, tôi hoàn toàn chán đến tận cổ và muốn bỏ công việc ngay. Tôi cảm thấy vô cùng khó chịu, bị lừa dối và bị bóc lột. Chúng tôi làm bao nhiêu là việc như thế chỉ để nhận được có 10 xu một giờ! Ngay cả năm 1956 lúc bấy giờ, số tiền đó chẳng thấm vào đâu. Tôi quyết định phải ra tay chứ không để như vậy hoài được. Tôi bèn đi gặp cha Mike.

ĐỪNG THẮNG TRƯỚC MẶT ÔNG CHỦ CỦA BẠN

Ngày thứ Bảy sau đó, tôi đến nhà Mike lúc tám giờ sáng. “Kiếm chỗ ngồi và đợi theo thứ tự đi,” cha của Mike bảo tôi, rồi bước vào phòng làm việc cạnh phòng ngủ của ông. Vì thế tôi đợi trong phòng khách cùng những người làm việc cho ông và cũng có mong muốn được gặp ông... và chờ đợi... và chờ đợi.

Cuối cùng tôi là người duy nhất ở lại, và người cha giàu vẫn chưa ra khỏi phòng làm việc của ông để gọi tôi vào nói

chuyện. Tôi có thể nghe thấy ông đang nói chuyện điện thoại bên trong và tiếng giấy tờ sột soạt. Điều này làm tôi giận tím cả người. Tôi có thể tưởng tượng hơi nóng trong lỗ tai mình bốc ra (như trong truyện tranh vậy!). Người cha giàu đã làm mất cả buổi sáng thứ Bảy của tôi! Tôi đang ngồi đợi ông trong căn phòng khách cũ kỹ và tối tăm vào một ngày nắng đẹp ở Hawaii.

Cuối cùng người cha giàu cũng ra hiệu cho tôi vào, từ bé tới lúc đó tôi chưa bao giờ giận như thế. Tôi nói cho ông nghe hết suy nghĩ của tôi. “Cha đã hứa dạy cho con, vậy mà cha đã không giữ lời hứa,” tôi kết tội ông. Tôi đứng thẳng như một người trưởng thành và cảm thấy tốt hơn nhiều khi nói ra những điều ấy, nhưng thú thật ngay lúc đó tôi cũng có cảm giác sợ.

Thay vì quay sang giận dữ với tôi, người cha giàu dường như hài lòng với những gì tôi nói. “Vâng,” ông hỏi tôi, “Dạy cho con nghĩa là phải đứng thuyết giảng à?”.

“Dạ, vâng,” tôi trả lời.

“Đó là cách dạy ở nhà trường,” ông cười nói. “Nhưng đó không phải là cách cuộc đời dạy các con, và cha muốn nói là cuộc đời là người thầy tuyệt vời nhất. Hầu như không có bao nhiêu lần cuộc đời thuyết giảng cho con. Cuộc đời chỉ là một loại lực đẩy con hoạt động. Mỗi lực đẩy là lời kêu gọi, ‘Thức dậy và học hỏi’.”

Điều đó làm cho tôi suy nghĩ về những thứ tôi đang học. Kể từ đó tôi bắt đầu làm việc, điều duy nhất tôi nghĩ tới là

tiền, tiền và tiền. Tôi nghĩ về số tiền còm cõi mà tôi kiếm được sau từng ngày vất vả. Tôi không muốn tiền bạc có sức điều khiển tôi như thế. Tôi chỉ muốn trở thành “ông chủ của đồng tiền”.

Người cha giàu khuyên tôi là khi cuộc đời đẩy tôi tiến lên thì tôi cần có bước lùi. Bằng cách đến gặp người cha giàu để hỏi và xin ý kiến ông về những chuyện có liên quan đến công việc, tôi đã học được cách bước lùi. Và thay vì giận người cha giàu, tôi cần phải hành động.

NGƯỜI CHA GIÀU: HỎI VÀ ĐÁP
CÓ PHẢI “BƯỚC LÙI” LUÔN LUÔN
LÀ CÁCH LÀM ĐÚNG?

Không phải lúc nào cũng đúng. Ngay cả người cha giàu đã dạy cho tôi “bước lùi”, nhưng ông cũng dạy tôi không được để những cảm xúc - đặc biệt nỗi sợ - quyết định thay tôi. Dưới đây là những ví dụ điều bạn có thể nói khi cảm xúc suy nghĩ và quyết định thay bạn.

Bạn nói: Điểm số của tôi thấp vì thầy giáo không thích tôi. Tôi chẳng thêm quan tâm học chăm cho bài kiểm tra tới làm chi.

Bạn nghĩ: Người ta chống lại tôi.

Bạn sợ: Tôi đã trù trước là thất bại rồi.

Bạn nói: Bạn tôi lúc nào cũng nói chuyện với tôi trong giờ học làm tôi chẳng tập trung học được môn nào cho ra hồn cả.

Bạn nghĩ: Đó là lỗi anh/cô ta, không phải lỗi của tôi.

Bạn sợ: Tôi không kiểm soát được tình huống này.

Bạn nói: Tôi không có tài sản như những người bạn giàu của tôi. Tôi thấy chẳng có ích gì khi cố gắng làm giàu mà khởi đầu không có gì cả.

Bạn nghĩ: Tôi bức bối bạn của tôi vì cô ta có tài sản và tôi thì không.

Bạn sợ: Lợi thế không đứng về phía tôi.

Khi một tình huống “đẩy mạnh” bạn, hãy lùi lại một bước để bình tĩnh đánh giá tình huống, dùng tài năng về cách xã giao và nội tâm. Những kỹ năng này cũng có ích cho bạn trong thế giới kinh doanh khi phải làm việc với những người khó chịu.

CÔNG VIỆC ĐẦU TIÊN CỦA BẠN ĐẠY BẠN ĐIỀU GÌ?

Ngay cả nếu khi bạn còn khá trẻ, bạn đã bắt đầu đi làm việc - không cần quan tâm là bạn có được trả lương hay không. Bạn có làm những công việc lật vậ trong nhà? Có những thứ gì bạn thường quan tâm đều đặn, như lau nhà, quét dọn lá khô, hay đổ rác? Rồi thì bạn đã có công việc đầu tiên rồi đó. Bạn có thể không được trả tiền công khi làm những công việc nhà, nhưng bạn nên rèn cách gắn chặt vào những gì bạn bắt đầu làm bằng cách làm một cách có trách nhiệm.

Bạn có biết ai để lại dấu vết của những dự án không hoàn thành không? Có thể thậm chí bạn là một trong số những người có thói quen bắt đầu một dự án rồi ngưng giữa chừng khi bạn thấy không thích dự án đó nữa. Bắt đầu một dự án nào đó rồi phát mới hiện ra là nó không hợp với bạn là chuyện cũng khá bình thường thôi, nhưng để thành công về tài chính bạn phải học cách theo đến cùng những kế hoạch, dự án của bạn. Ngoài ra, hoàn thành một công việc - và làm thật tốt - bạn sẽ có một cảm giác tuyệt vời.

NÓI TỚI CÔNG VIỆC LÀ NÓI TỚI GÌ

Vì vậy tôi đã suy nghĩ nghiêm túc về công việc và về tiền bạc.

Tôi đã đưa ra cam kết. Tôi đang làm việc trong một khoảng thời gian hạn định. Tôi không đời nào dừng được một kế hoạch một khi tôi đã thật sự thích nó, ngay cả khi tôi mệt. Tôi có trách nhiệm phải tôn trọng cam kết của mình.

Và tôi đang làm việc cho bà Martin, bà ta trả lương cho tôi. Lúc đầu đây dường như là cuộc trao đổi khá công bằng, nhưng rồi tôi không thấy đồng tiền mình kiếm được xứng đáng với những trò chơi mà tôi phải bỏ để đi làm việc.

Người cha giàu bảo tôi, “Tiền là ảo tưởng.” Ông bảo tôi hãy tưởng tượng một con lừa kéo xe trong lúc người chủ treo lủng lẳng một củ cà rốt trước mũi nó, mỗi bước con lừa đi làm củ cà rốt càng về phía trước. Con lừa sẽ không bao giờ chạm được củ cà rốt, dù cho nó có cố gắng đến mấy. Con lừa chỉ đuổi theo ảo tưởng mà thôi.

Điều này cũng đúng với việc làm, người cha giàu giải thích. Củ cà rốt giống như một món đồ chơi. Càng về già chúng ta càng muốn những món đồ chơi này càng lớn và đắt tiền hơn. Lúc còn trẻ, chúng ta có thể thích thú kéo con thú nhồi bông rách rưới cũ kỹ đi khắp cả nhà. Rồi khi bước vào tuổi trưởng thành, chúng ta càng muốn nhiều hơn. Điều này là tự nhiên thôi! Ngành quảng cáo không muốn chúng ta hài lòng với những gì mình có. Những quảng cáo trên truyền hình và radio, xen kẽ trong các bộ phim, hay

ngoài đường, ở những nơi mua sắm dùng những người rất đẹp với điện thoại di động đời mới nhất, máy tính xách tay, và quần áo rất mới. Khi chúng ta bị “oanh tạc” bởi những hình ảnh này, rõ ràng chúng ta khó có thể cưỡng lại thôi thúc nghĩ về những thứ “tốt hơn”, “lớn hơn”, “đắt tiền hơn”, hay “mới hơn” ngang bằng với “tốt hơn”.

Người lớn cũng trở thành “mồi” của sự cám dỗ này. Người lớn cũng có “đồ chơi”. Đồ chơi của người lớn thì to hơn, đắt tiền hơn, và nó là những thứ như xe hơi, xe máy, TV màn hình LCD, nội thất, và những ngôi nhà thứ hai... Khi mua những “đồ chơi” này tiền đặt cọc cũng lớn hơn.

Vậy đâu là giải pháp? Những người đã giàu rồi thì biết rằng: Làm việc để học và buộc tiền bạc làm việc cho bạn. Người cha giàu muốn tôi tìm thấy sức mạnh để tạo ra tiền hơn là phải làm việc vì tiền. Ông dạy tôi là không cần tiền. “Nếu con không cần đến tiền,” người cha giàu nói, “con sẽ làm ra được rất nhiều tiền.” Điều này nghe có vẻ cực kỳ trái khoáy, nhưng khi tôi nghĩ đến điều này lúc ngồi trong phòng làm việc của ông ngày hôm đó, tôi mới bắt đầu hiểu ra.

Người cha giàu dạy tôi những bài học quan trọng về cách nắm được sức mạnh của tiền bạc và sức mạnh của chính bản thân tôi. Tôi đã học để không đổ lỗi cho bà Martin, bà sếp của tôi, hay những người khác vì những mong muốn và quyết định của riêng tôi. Tôi học được cách sống có trách nhiệm. Tôi cũng học để không cho đồng tiền điều khiển tôi.

SUY NGHĨ SÁNG TẠO

Những chuyện lặp đi lặp lại bạn phải làm trong công việc và những thứ vật vãnh khác làm cho bạn đủ chán và bạn dễ dàng đi vào giấc ngủ! Nhưng sự thật là khi bạn có thái độ đúng, làm công việc lặp đi lặp lại có thể đem lại cho bạn những suy nghĩ mới và tiếp thêm nghị lực cho bạn. Nó có thể cho bạn cơ hội có những lúc yên tĩnh để bạn có thể giải phóng đầu óc, suy nghĩ sáng tạo... và suy nghĩ sáng tạo là then chốt trong những bí mật thành công của người cha giàu.

CHƯƠNG 4

Bí mật đồng tiền của người cha giàu: “Tiền bạc làm việc cho tôi”

CUỘC ĐỜI ĐẦY NHỮNG ĐIỀU BẤT NGỜ

Dù mới chỉ là một đứa nít ranh nhưng tôi đã trải qua được cuộc gặp gỡ đầy cam go với người cha giàu. Tôi đã dũng cảm đương đầu với ông và dường như lúc đấy ông đang nói rằng *được đấy*. Thật đáng ngạc nhiên! Người cha giàu vỗ lên vai tôi và đề nghị tôi quay trở lại làm việc. Điều tiếp theo ông nói làm tôi hết sức ngạc nhiên. “Lần này cha sẽ không trả con đồng nào cả.”

“Sao ă?” Tôi kinh ngạc hỏi lại. Nếu làm việc vì đồng lương không khiến tôi giàu có, vậy phải chăng làm việc không vì tiền lại có tác dụng hơn chứ không khiến tôi ngu dốt?

Nhưng đó là khi nó thực sự đúng với tôi. Tôi được dạy là *“làm việc để học, đừng làm việc vì tiền”*. Ngay điểm này, tôi bắt đầu thấy rằng tôi thật sự có thể tin người cha giàu. Bằng cách này hay cách khác, tôi phải tin rằng chất những hộp thiếc xuống và phủi bụi sẽ dạy cho tôi *một điều gì đó*, bởi vì tôi sắp phải không nhận được một xu tiền công nào.

Vì vậy, tôi và Mike tiếp tục làm việc không lương. Có lúc người cha giàu đề nghị trả cho chúng tôi 5 đôla một giờ, nhưng lúc đó chúng tôi đã biết được ý định của ông. “Không đời nào,” chúng tôi nói. Ông đang thử chúng tôi. Ông đang treo cà rốt lủng lẳng trước mũi chúng tôi. Ông đang thử “nhử” chúng tôi với thứ mà ông biết là sẽ cho chúng tôi tiền thù lao (sự hài lòng) tức thời, nhưng chúng tôi đã học được trong “chương trình làm giàu sau giờ học của người cha giàu” là phải đợi thứ lớn hơn.

Tôi đúng. Người cha giàu nói, “Các con hãy tiếp tục làm việc đi, nhưng các con càng sớm quên nhu cầu lương bổng, sau này khi trưởng thành cuộc sống các con sẽ dễ dàng hơn. Hãy sử dụng đầu óc của mình. Cái đầu sẽ chỉ cho các con cách làm ra tiền còn nhiều hơn số tiền mà cha có thể trả. Các con sẽ thấy được những điều mà người khác không thấy. Cơ hội ở ngay trước mắt mọi người, nhưng hầu hết người ta không thấy được chúng vì họ đang bận kiếm tiền và sự bảo đảm công ăn việc làm nên chỉ thấy được có hai thứ đó thôi. Một khi các con đã nhìn thấy cơ hội rồi thì suốt đời các con sẽ nhìn ra chúng. Khi các con đã nhìn ra thì cha sẽ dạy các con một điều khác...”

Nhìn thấy những gì người khác không nhìn thấy... Điều này nghe có vẻ hay đây. Một thời gian rất ngắn sau đó, tôi và Mike đã có cơ hội nhìn thấy điều mà những người khác đã bỏ lỡ. Chúng tôi có thể tạo nên cơ hội kinh doanh thật sự đầu tiên của chúng tôi.

SỰ NGHIỆP GẮN VỚI TRUYỆN TRANH

Vài tuần sau đó, vào một hôm, tôi trông thấy bà Martin đang cắt trang bìa quyển truyện tranh làm đôi và quăng phần còn lại vào một cái thùng rác-tông lớn. Tôi bèn hỏi bà đang làm gì, và bà bảo bà sắp trả lại nửa trên bìa sách để nhận lại những quyển truyện mới. Người giao truyện tranh chỉ cần thấy phần trên của bìa mà bà Martin trả lại. Nguyên phần còn lại của quyển truyện thì bà và người giao truyện không cần quan tâm tới. Nhưng chúng có thể là mỏ vàng cho Mike và tôi.

Lần tiếp theo khi người giao truyện tranh đến cửa hàng, chúng tôi bắt chuyện với ông. “Các cậu có thể lấy chúng nếu các cậu làm việc cho cửa hàng và nếu các cậu không đem chúng đi bán lại,” ông nói với chúng tôi. Một tia sáng vụt ngang qua đầu tôi. Mike và tôi bắt đầu kinh doanh trở lại, và lần này với kế hoạch làm ra tiền thật.

MỘT CƠ HỘI KINH DOANH KHẢ QUAN

Đây là cách tính toán của chúng tôi: Một quyển truyện tranh giá 10 xu. Một lần bọn trẻ có thể đọc được 5 đến 6 cuốn. Nếu mua, chúng sẽ tốn 60 xu. Nhưng nếu chúng đến một nơi mà chúng có thể đọc những cuốn truyện tranh mà không phải mua, và nếu chúng ta thu của chúng một khoản tiền phí, chúng sẽ đồng ý đến thôi - và vì thế chúng tôi đã tiến hành.

Tôi lau sạch căn phòng trống ở tầng hầm và chúng tôi

đã mở thư viện truyện tranh và phòng đọc trong đó. Chúng tôi thu mỗi đứa tới đọc 10 xu trong hai tiếng đồng hồ vào những ngày trong tuần mà thư viện chúng tôi mở cửa.

Rất nhiều đứa trẻ đã đến thư viện của chúng tôi. Trong 3 tháng, trung bình mỗi tuần chúng tôi kiếm được 9,5 đôla. Hãy làm phép tính! Chúng tôi đang trên con đường làm giàu.

Chúng tôi vẫn duy trì làm việc cho cửa hàng bà Martin để chúng tôi có thể lấy những cuốn truyện tranh. Thậm chí chúng tôi còn đi thu những quyển truyện tranh không bán ở những cửa hàng khác trong chuỗi cửa hàng. Chúng tôi giữ lời hứa với người giao truyện tranh và chúng tôi đã giữ cam kết với bà Martin và người cha giàu.

Điều tuyệt vời nhất mà chúng tôi có được từ việc kinh doanh những quyển truyện này là chúng tôi đang làm ra tiền ngay cả khi chúng tôi không có mặt ở đó. Chúng tôi đã thuê chị của Mike làm thủ thư và quản lý thư viện cho chúng tôi. Mọi chuyện diễn ra êm xuôi - chị của Mike chỉ việc sắp xếp truyện cho ngăn nắp và thu tiền bọn nhóc. Việc kinh doanh tự nó phát triển. Tiền đang làm việc cho chúng tôi!

CÓ MỘT CƠ HỘI KINH DOANH ĐANG Ở NGAY TRƯỚC MẶT BẠN?

Mike và tôi đã bắt gặp được việc kinh doanh truyện tranh - có nghĩa là nó đã ở ngay trước mặt chúng tôi. Có cơ hội nào ngay trước mặt bạn mà bạn chưa nhìn thấy không?

Lật trở lại và xem lại danh sách những điều ao ước mà bạn đã viết ở đầu cuốn sách, nếu không bạn có thể viết một danh sách mới. Bây giờ lật lại chương 1 để đọc về các dạng tài năng và các kiểu học tập để nhắc nhở bản thân về những điểm mạnh của bạn. Được rồi, bây giờ bạn hãy nghĩ ra cách để đặt những thứ này lại với nhau.

Đây là ví dụ một thứ mà tôi mang trong đầu: Giả sử bạn đang muốn có một bộ quần áo đẹp để đi dự tiệc Halloween ở nhà một người bạn. Bạn đã xem lại và thấy mình có tài năng về không gian - bạn giỏi làm nhiều thứ bằng tay. Sao bạn không tụ tập bạn bè lại và chỉ họ cách may đồ đẹp? Bạn có thể đưa ra những ý tưởng về bộ trang phục và quảng cáo việc này bằng cách in những tờ rơi để phân phát cho những người hàng xóm (cũng như tất cả những người đến dự tiệc), cung cấp cho họ dịch vụ của các

bạn để đổi lấy một khoản phí. Bạn có thể trả cho bạn mình tiền bạn kiếm được đồng thời bạn vẫn tạo ra tiền cho chính mình. Khi công việc hoàn thành, mọi người đều có tiền - và bạn thậm chí không phải làm hết mọi việc.

Luôn mở to đôi mắt và đồng tai lên. Lần sau khi bạn nghe những lời "Ước gì chúng ta có...", thì hãy nghĩ xem liệu có cách nào bạn có thể tạo ra việc làm để đáp ứng nhu cầu này không. Đừng cho rằng chỉ có người lớn mới có thể làm những chuyện như kinh doanh. Rất nhiều nhu cầu của xã hội đang chờ những bạn trẻ đáp ứng. Hãy nhớ rằng, bất kể bạn đang cung cấp dịch vụ gì, hãy làm việc hướng tới xây dựng việc kinh doanh ngày càng lớn hơn, mà ở đó tiền có thể được tạo ra ngay cả khi bạn không làm việc.

CHƯƠNG 5

Bí mật đồng tiền của người cha giàu:

Làm ra tiền

THU NHẬP ĐẾN TỪ ĐÂU?

Tiền đến từ đâu? Câu hỏi nghe có vẻ ngớ ngẩn, nhưng bạn sẽ vô cùng ngạc nhiên khi biết số người có thể biết được câu trả lời chính xác. Thông thường khi trưởng thành chúng ta không có cơ hội để nghĩ thấu đáo về tiền bạc. Khi chúng ta chào đời, mọi nhu cầu của chúng ta được cha mẹ chăm lo đầy đủ. Như thể bởi một phép lạ nào đó, thức ăn có sẵn trên bàn và chúng ta có nào là quần áo, nước uống và điện... Điện thoại hoạt động khi chúng ta nhắc ống nghe lên. Khi còn nhỏ chúng ta không kết nối được mối liên hệ giữa việc cha mẹ đi làm từ sáng sớm và về nhà lúc chiều tối với những thứ quần áo, thức ăn và mọi thứ mà gia đình cần.

Khi lớn lên, chúng ta nhận ra rằng những thứ này không phải xuất hiện do phép lạ. Chúng đã được mua bằng tiền. Bằng cách này hay cách khác tiền đã đi vào bức tranh, nhưng chúng ta không nhìn thấy cách những điều này xảy ra. Tất cả *không* phải là từ tiền lương.

NHỮNG LOẠI THU NHẬP

Thật sự có ba cách để làm ra tiền. Đi tìm một công việc làm là một cách trực tiếp và dễ thấy nhất, vì vậy nó là cách con người nghĩ đến trước tiên. Nhưng còn có hai cách làm ra tiền khác thật sự hiệu quả hơn nhiều.

Ba loại thu nhập cơ bản là:

- **Thu nhập kiếm được.** Thu nhập kiếm được là số tiền mà bạn có được từ làm việc. Khi bạn có một công việc, bạn được trả lương - thường bạn sẽ nhận mỗi tuần hay mỗi hai tuần. Khi cha ruột tôi bảo "đi tìm một công việc tốt", ông muốn nói đến làm việc vì nguồn thu nhập kiếm được.

- **Thu nhập thụ động.** Nguồn thu nhập kiếm được ngay cả khi bạn không cần phải làm động tay động chân gì cả. Tiền mà Mike và tôi kiếm được từ việc cho thuê truyện tranh là thu nhập thụ động. Tiền từ kinh doanh bất động sản cũng là thu nhập thụ động. Đây là cách tôi làm ra tiền trong những năm qua, và nó là một cách cực kỳ tốt đẹp. Tôi mua những căn hộ chung cư rồi đem cho thuê, những người thuê này trả tiền cho tôi hàng tháng.

Thu nhập thụ động cũng đến từ những doanh nghiệp mà bạn lập ra cho người khác điều hành hàng ngày. Phòng cho thuê truyện tranh của Mike và tôi hoạt động theo cách này.

Thu nhập thụ động cũng có thể đến từ tiền tác quyền - nguồn thu nhập có được từ việc viết sách, soạn nhạc, hay đóng quảng cáo trên truyền hình hay radio. Mỗi khi quyển sách được bán, bài hát được hát, mẫu quảng cáo được phát

thì những người có liên quan thường nhận được khoản tiền tác quyền. Đôi khi số tiền này chỉ có vài đồng không đáng kể, nhưng “tích tiểu thành đại”.

Người giàu thường rất giỏi tạo ra nguồn thu nhập thụ động. Tiền của họ làm việc cho họ trong khi họ đang làm việc bằng những cách khác - quản lý danh mục vốn đầu tư, lập ra những doanh nghiệp khác, hay chỉ đơn giản là hưởng thụ cuộc sống.

- **Thu nhập đầu tư.** Nếu bạn có tiền đầu tư vào những tài sản trên giấy (cổ phần, cổ phiếu, hay quỹ hỗ tương), bạn đang có nguồn thu nhập đầu tư. Thu nhập này hoạt động cùng nguyên tắc với thu nhập thụ động. Tiền của bạn đang làm việc cho bạn ngay cả khi bạn đang ngủ!

NGƯỜI CHA GIÀU: HỎI VÀ ĐÁP

THU NHẬP NÀO LÀ TỐT NHẤT?

Người cha giàu thường bảo tôi, “Chìa khóa để giàu có chính là khả năng chuyển nguồn thu nhập kiếm được thành nguồn thu nhập thụ động và đầu tư của con.” Ông cũng bảo tôi rằng thu nhập kiếm được chính là nguồn thu nhập bị đánh thuế cao nhất và thu nhập thụ động bị đánh thuế ít nhất. Khi ông bảo chúng tôi điều này, chúng tôi cũng hiểu rất rõ là nguồn thu

nhập tốt nhất là thu nhập làm việc cho chúng ta nhiều nhất và lấy đi ít chi phí nhất: thu nhập thụ động và đầu tư.

Biết được loại thu nhập tốt nhất có lẽ là điều quan trọng thứ hai chúng ta cần nhớ. Điều quan trọng *nhất* mà người cha giàu bảo chúng ta cần nhớ là...

ĐIỀU DUY NHẤT BẠN CẦN PHẢI NHỚ LÀ...

Một ngày nọ, khi tôi và Mike ngồi trong văn phòng của người cha giàu, ông bảo chúng tôi rằng nếu chúng tôi muốn giàu có, thật sự chỉ có một thứ duy nhất chúng tôi cần phải nhớ là: “Biết được sự khác nhau giữa tài sản và tiêu sản,” ông nói, “và phải mua tài sản.”

Khi người cha giàu bảo chúng tôi điều này, chúng tôi nghĩ ông đang nói đùa. Chúng tôi đã làm việc cho người cha giàu một thời gian và chờ đợi ông cho biết bí mật để giàu có, và những điều ông vừa nói thì thật ngớ ngẩn vô cùng! “Người giàu mua tài sản,” ông nói tiếp. “Người nghèo và trung lưu mua tiêu sản mà họ cứ *nghĩ* đó là tài sản.”

“Ý cha muốn nói là tất cả những điều chúng ta cần phải hiểu là: tài sản là gì, sau đó phải đi kiếm nó, và chúng ta sẽ trở nên giàu có phải không ạ?”, tôi hỏi.

Người cha giàu gật đầu. “Đơn giản thế thôi.”

“Nếu chỉ đơn giản như thế, tại sao những người khác không giàu được?”, tôi lại hỏi.

Người cha giàu mỉm cười. “Bởi vì người ta không biết sự khác nhau giữa một tài sản và một tiêu sản.”

Người cha giàu phải mất vài phút để giải thích cho chúng tôi sự khác nhau giữa tài sản và tiêu sản.

TÀI SẢN = TIỀN TRONG TÚI BẠN

Định nghĩa đầu tiên của người cha giàu mà tôi không bao giờ quên được đó là, *tài sản bỏ tiền vào túi của bạn*. Một tài sản có thể đều đặn tạo ra nguồn thu nhập.

Định nghĩa truyền thống về tài sản là, tài sản là bất cứ thứ gì có giá trị mà bạn sở hữu - và thứ đó có thể được chuyển thành tiền nếu bạn cần. Hãy nhìn khắp căn phòng của bạn thử xem. Có thứ gì đáng giá không? Có lẽ bạn sẽ nhìn thấy được nhiều thứ hơn mình nghĩ... máy vi tính, TV, điện thoại di động? Bộ sưu tập búp bê Barbie?...

Một cách máy móc, tài sản cũng bao gồm số dư trong những tài khoản mang tên bạn ở ngân hàng, hay giá trị hiện hành của cổ phiếu hay cổ phần bạn đã mua hay bạn được tặng. Và, dĩ nhiên, tiền mặt trong bóp của bạn nữa chứ. Tiền mặt này có thể do cha mẹ trợ cấp hàng tháng, do đi làm, hay ai đó tặng bạn.

Nhưng đây là cái bẫy: trong khi bạn có thể xem mọi thứ có giá trị trong phòng của bạn là “tài sản” (bởi vì bạn có thể đem những thứ này đổi lấy được tiền), nó thật sự

không phải là tài sản cho đến khi được bán đi. Tại sao vậy? Bởi vì lúc đó nó không đem tiền bỏ vào túi bạn. (Và rồi khi nó được đem bán thì nó không còn là tài sản nữa, bởi vì nó không còn thuộc về bạn!). Điều này cũng tương tự với tiền trong bóp của bạn: nằm trong bóp của bạn, tiền mặt không tự sản sinh ra tiền được, không bỏ thêm tiền vào túi bạn được. Điều này như thể là giấc mơ thành hiện thực?

Ở một phương diện nào đó, điều này không chỉ là giấc mơ. Có nhiều chỗ khác ngoài bóp của bạn mà tiền mặt có thể “tái sản xuất” - khi nó được đầu tư vào những tài sản mang lại cho bạn nguồn thu nhập thụ động và thu nhập đầu tư. Bất cứ thứ gì bạn sở hữu mà đem lại cho bạn nguồn thu nhập thụ động hay thu nhập đầu tư đều gọi là tài sản.

TIÊU SẢN = TIỀN RA KHỎI TÚI BẠN

Tiêu sản đối nghịch với tài sản. Tiêu sản lôi tiền ra khỏi túi của bạn. Thật vậy, rất nhiều thứ được đề cập ở trên - TV hay máy vi tính trong phòng của bạn theo suy nghĩ từ trước tới giờ là những “tài sản” - ngay bây giờ chúng thật sự là tiêu sản, bởi vì chúng lôi tiền ra khỏi túi bạn khi bạn mua chúng. Và còn nhiều thứ khác nữa, khi quy ra tiền mặt, sẽ cho bạn một khoản tiền ít hơn số bạn đã bỏ ra để mua chúng.

Tiêu sản cũng bao gồm những thứ bạn đang mắc nợ. Nếu bạn mượn tiền của một người bạn, hay của anh chị bạn, thì khoản nợ đó là tiêu sản. Nếu cha mẹ bạn đem ngôi nhà đi thế chấp để vay tiền ngân hàng và phải trả lãi lẫn

lời, thì đó cũng là tiêu sản. Nếu bạn dùng thẻ tín dụng để chi trả cho những thứ bạn mua, bạn tạo ra khoản nợ, và đó cũng là tiêu sản. Và dĩ nhiên, những khoản thuế bạn phải nộp cũng không khác gì hơn là tiêu sản.

TÀI SẢN HAY TIÊU SẢN?

Người cha nghèo nói, “Ngôi nhà của chúng ta là sự đầu tư lớn nhất và là tài sản có giá trị nhất của chúng ta.”

Người cha giàu nói, “Ngôi nhà của ta là một tiêu sản, và nếu ngôi nhà của bạn là sự đầu tư lớn nhất, thì bạn đang gặp rắc rối rồi đấy.”

Ừm... như vậy thì ngôi nhà vừa là tài sản vừa là tiêu sản? Vâng, thật sự như vậy. Tài sản có thể dễ đánh lừa. Một vài thứ trông có vẻ như tài sản có thể chuyển thành tiêu sản. Hãy xem ví dụ dưới đây. Một cặp vợ chồng mới cưới nhau. Họ quyết định sống trong căn hộ mà một trong hai đã sống trước đây. Suy cho cùng, hai người sống đỡ tốn chi phí hơn một người, họ nghĩ vậy. Nhưng căn hộ khá ộp ẹp. Họ đang cố dành dụm để một ngày nào đó mua căn nhà trong mơ của mình. Sau đó họ sẽ bắt đầu có con cái.

Hai vợ chồng có hai nguồn thu nhập và họ dành nhiều năm trời để làm việc cật lực và tập trung hết mức vào công việc. Thu nhập của họ tăng lên... và thuế theo đó cũng tăng theo. Thật vậy, họ càng kiếm được nhiều tiền, họ càng trả tiền thuế cao hơn. Các khoản chi phí của họ cũng tăng lên, nhưng đó là việc riêng của họ. Mỗi khi một trong hai người được tăng lương, họ lại chiêu đãi ăn mừng. Họ mua

cái tivi lớn hơn. Họ đem đổi chiếc xe để mua một chiếc có mẫu mã mới hơn. Họ để dành được khá ít tiền.

Cuối cùng họ cũng mua được ngôi nhà. Họ tự hào về tài sản đầu tiên của mình. Nhưng chẳng bao lâu sau đó, họ nhận ra rằng họ phải trả thuế bất động sản, rất cao. Ngôi nhà mới của họ lớn hơn căn hộ cũ rất nhiều, và nó có nhiều phòng. Rồi họ mua đồ đạc trong nhà.

Vì trước đây họ ở nhà thuê nên khi chuyển nhà không được mang theo những dụng cụ nhà bếp, thế là họ phải mua sắm nào là bếp lò, tủ lạnh, máy giặt, máy sấy. Và hầu như phòng nào cũng cần có máy điều hòa. Họ lắp bốn cái máy điều hòa và hóa đơn tiền điện tăng vùn vụt trong những tháng mùa hè. Mỗi tháng họ phải trả tiền vay cho ngân hàng (họ đã vay thêm tiền của ngân hàng để mua nhà).

Ngôi nhà xinh đẹp của họ, cái được gọi là tài sản, đã trở thành tiêu sản. Lý do? Nó đang lôi tiền ra khỏi túi của họ. Điều này thật đơn giản. Đây chính là cách mà người cha giàu giải thích cho tôi và Mike, và chẳng có gì khó hiểu cả.

Bạn có thể nói là, “À, điều này không thể xảy ra với tôi, vì tôi đâu có sở hữu căn nhà.” Nhưng đừng quá chắc chắn như vậy. Giả sử bạn mua một chiếc xe. Chiếc xe có vẻ như là tài sản, nhưng tiền xăng đã lôi tiền ra khỏi túi bạn dường như hàng ngày. Rồi bỗng một hôm đang trên đường đi, nó bị hư, bạn phải trả tiền thuê người chở tới tiệm sửa xe và tiền sửa. Trong thời gian rất ngắn, tài sản của bạn đã chuyển thành tiêu sản. Cùng với tiền xăng, chiếc xe đang tiêu tiền của bạn. Và trên tất cả, giá bán lại của chiếc xe

bắt đầu giảm từ thời điểm bạn mua nó. Có thể bạn bán đi một vài bộ phận và kiếm đủ tiền ăn trưa...

Lấy ví dụ cha mẹ bạn mua nhà. Ngôi nhà lúc mua vẫn còn tốt, nằm trên con đường yên tĩnh, cây xanh hai bên đường. Chẳng mấy chốc, một trung tâm mua sắm lớn được mở ra gần nhà của bạn, và bỗng nhiên vị trí của ngôi nhà trở nên ngon lành. Vì nằm ở vị trí như vậy nên giá nhà cứ ngày một tăng. Nếu cha mẹ bạn bán đi thì chắc chắn họ sẽ được số tiền lớn hơn số tiền đã bỏ ra mua rất nhiều. Nhưng...

Ví dụ chẳng bao lâu sau đó, một dãy mấy chục nhà hát, rạp chiếu phim,... mở trong trung tâm mua sắm và bỗng nhiên con đường yên tĩnh của bạn ồn ào hết cỡ, với tiếng còi xe inh ỏi không ngớt, tiếng lơ xe và tài xế hò hét, và không khí thì ô nhiễm với đầy các khí thải. Giá ngôi nhà bạn giảm xuống thảm hại.

Còn tệ hơn nữa là vào một ngày mùa đông trời rất lạnh, chiếc lò sưởi bị hư, và mái nhà bị dột. Cha mẹ bạn phải bắt đầu đổ tiền vào căn nhà mà họ nghĩ là một vụ mua an toàn. Không còn an toàn nữa rồi!

Hãy quay trở lại với căn phòng của bạn. Máy vi tính và tất cả những thiết bị điện tử khác đang sử dụng, rất tiên tiến, hợp thời trang và thuộc loại thời thượng khi bạn mua chúng. Nhưng ngay lúc bạn về nhà - thật vậy, bạn mở thùng các-tông - giá của các thiết bị của bạn bắt đầu giảm.

Hãy nghĩ tới chiếc di động gần đây nhất của bạn, bạn mua nó bởi vì nhạc chuông khác lạ và có cả chức năng

chụp ảnh và quay phim. Hiện tại có nhiều loại điện thoại có nhạc chuông còn hiện đại và phong phú hơn nữa hay hình ảnh sắc nét hơn. Rồi, rất nhanh sau đó trên thị trường xuất hiện mẫu mã mới (ví dụ, 6.0 so với mẫu 5.0 trước đây - số càng cao luôn kích thích bạn phải sở hữu nó!). Đột nhiên, chiếc điện thoại trong túi của bạn giờ chẳng đáng giá là bao!

Tôi gọi những thứ này là *vật trang trí nhỏ bé*. Những thứ này giảm giá ngay cái giây phút bạn trả tiền mua chúng.

Khi người cha giàu giải thích cho tôi và Mike những chuyện này, chúng tôi chỉ đứng im lặng lắng nghe và chờ xem ông sẽ bảo chúng tôi nên làm gì. Tôi phải vui mừng nói với các bạn rằng, một giải pháp, là cách dễ nhất mà mọi người chắc đã biết nhưng thường không áp dụng: Mua những tài sản mà tạo ra thu nhập. Và đó là cách tôi làm ra của cải của mình. Những căn hộ tôi sở hữu và thuê có thể tiêu tốn tiền để duy trì hoạt động của chúng, nhưng cũng có một nguồn thu nhập ổn định khác.

Chắc bạn có thể hỏi, bọn trẻ tuổi mới lớn phải làm gì? Mua cẩn thận. Đừng phung phí vào những vật trang trí nhỏ bé. Nhìn ở những tài sản của bạn! Bạn đã có những thứ tăng về giá trị chưa? Nhìn quanh căn phòng của bạn lần nữa và quan tâm thật sự đến máy hát đĩa, album ảnh, cũng như búp bê Barbie. Một ngày nào đó bạn có thể bán những thứ này với nhiều tiền hơn lúc mua - nhưng không có gì bảo đảm cả.

Tuy nhiên, tốt hơn hết bạn phải mở to cặp mắt, đôi tai

để quan sát và lắng nghe cách mà bạn và bạn của bạn khởi sự kinh doanh. Một doanh nghiệp cuối cùng có thể chuyển thành thứ tạo ra nguồn thu nhập thụ động. Và khi bạn có lợi nhuận từ doanh nghiệp, hãy mua cổ phiếu, trái phiếu, những thứ sẽ tăng giá trị và là những tài sản sản sinh ra thu nhập.

Vì thế...

\$ Tài sản đặt tiền vào túi bạn.

\$ Tiêu sản lời tiền ra khỏi túi bạn.

\$ Mua những tài sản tạo ra thu nhập.

Mọi thứ đã rõ ràng với bạn? Hãy tiếp tục.

CHƯƠNG 6:

Bí mật đồng tiền của người cha giàu:

Tất cả nằm ở vòng quay tiền mặt

BÁO CÁO TÀI CHÍNH: ĐỌC NHỮNG CON SỐ

“Nếu con muốn trở nên giàu có, con phải đọc được và hiểu được những con số,” người cha giàu bảo tôi và Mike hàng trăm lần như thế. Để cho mọi thứ dễ hiểu, người cha giàu dùng rất nhiều hình ảnh để dạy chúng tôi. Hình đầu tiên ông vẽ là mô hình cho chúng tôi thấy cách dễ nhất để theo dõi tài sản và tiêu sản: bản cân đối thu chi.

Báo cáo tài chính cho thấy mối quan hệ giữa những gì bạn có và những gì bạn mắc nợ. Đó là điều mà các kế toán viên và những người điều hành doanh nghiệp (cả lớn lẫn nhỏ) dựa vào để thực hiện công việc của mình và làm cho công chuyện làm ăn tiến hành trôi chảy. Báo cáo tài chính giống như bức tranh tình hình tài chính ở một thời điểm nào đó. Nó gồm hai phần: Bản kê lợi tức và Bản cân đối thu chi.

Bản kê lợi tức còn được gọi là báo cáo lời lỗ. Nó chỉ cho

thấy các khoản tiền vào và tiền ra và cho bạn một cái nhìn nhanh về số tiền bạn có thể đang nắm trong tay. Nó đại diện cho thu nhập và chi phí trong một khoản thời gian xác định.

Bản cân đối thu chi cho thấy mối quan hệ giữa tài sản và tiêu sản. Nó là bức ảnh chụp nhanh của thời điểm nào đó.

Mô hình tiền vào và ra (khỏi túi bạn) được gọi là vòng quay tiền mặt.

Người cha giàu còn chỉ cho chúng tôi một số hình vẽ hết sức đơn giản. Nếu bạn muốn làm một bản báo cáo tài chính cho bản thân, hãy lấy ra một tờ giấy trắng và vẽ bốn khung như sau:

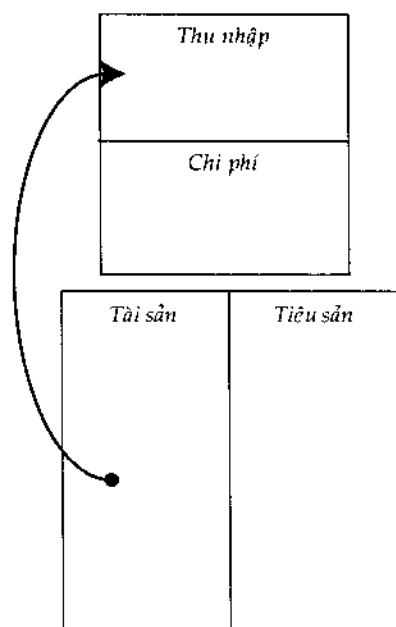
<i>Thu nhập</i>
<i>Chi phí</i>

<i>Tài sản</i>	<i>Tiêu sản</i>

Hai khung bên trên là thu nhập và chi phí, bản kê lợi tức của bạn. Hai khung phía dưới là tài sản và tiêu sản, bản cân đối thu chi của bạn.

Báo cáo tài chính cho chúng ta biết tiền của chúng ta đang ở đâu. Và một cách lý tưởng, chúng ta đều muốn có thu nhập lớn hơn chi phí và tài sản nhiều hơn tiêu sản. Nhìn vào mô hình vòng quay tiền mặt chúng ta có thể biết được tiền của chúng ta sắp đi đâu.

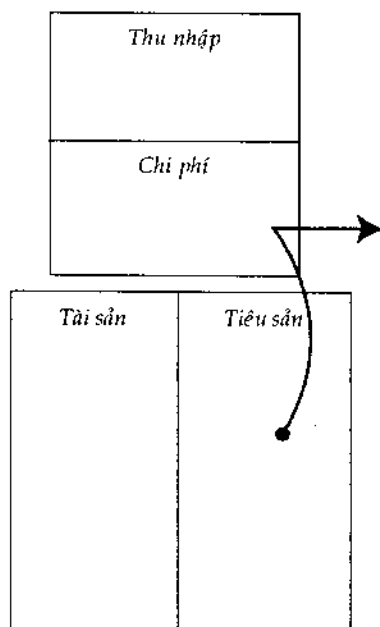
MÔ HÌNH VÒNG QUAY CỦA MỘT TÀI SẢN

Mũi tên, đại diện cho dòng tiền mặt, đang đi từ hộp tài sản sang hộp thu nhập, có nghĩa là tài sản đang tạo ra tiền.

Đây là mô hình vòng quay tiền mặt của người giàu.

MÔ HÌNH VÒNG QUAY CỦA MỘT TIÊU SẢN

Mũi tên dòng tiền mặt đi từ tiêu sản sang chi phí và rồi nó đi ra khỏi khung, có nghĩa là tiền đã mất. Tất cả tiền được dùng vào chăm sóc cho thứ bạn đang sở hữu.

NGƯỜI CHA GIÀU: HỎI VÀ ĐÁP

CÓ TRƯỜNG HỢP NÀO CÓ TIỀN MÀ VẪN NGHÈO?

Có. Điều này có vẻ nghịch lý nhưng có thể xảy ra. Toàn bộ số thu nhập kiếm được không tỷ lệ thuận với tài sản tổng cộng của bạn. Cha tôi có một “công việc tốt” với lương hậu hĩnh, nhưng ông không bao giờ bỏ đi thói quen của người cha nghèo. Cha của Mike có lẽ kiếm được số tiền bằng (hoặc thậm chí ít hơn) số tiền cha tôi kiếm được từ công việc của ông ấy ở đồn điền mía, nhưng ông ấy biết cách đầu tư và đã giàu có.

Báo cáo tài chính của người cha nghèo như sau:

Thu nhập
Chi phí

Tài sản	Tiêu sản

Ngược lại, báo cáo tài chính của người cha giàu sẽ phản ánh ít chi phí hơn thu nhập. Cột tiêu sản sẽ nhỏ hơn cột tài sản. Báo cáo tài chính của ông sẽ như sau:

Thu nhập	
Chi phí	
Tài sản	Tiêu sản

Như bạn có thể thấy, nếu bạn giữ được cột tiêu sản càng nhỏ và cột tài sản càng lớn, bạn sẽ giàu có. Điều này thật đơn giản.

LÀM BÁO CÁO TÀI CHÍNH CHO BẢN THÂN

Bây giờ là đến lượt bạn! Sử dụng bốn khung (Thu nhập, Chi phí, Tài sản, Tiêu sản), bạn có thể dễ dàng tạo cho mình một báo cáo tài chính.

Hãy bắt đầu từ thu nhập. Ngoài giờ học hay vào cuối tuần bạn có làm thêm gì không? Đây sẽ là mục đầu tiên

trong cột tài sản của bạn. Thêm vào những thứ khác mà đại diện tiền chảy vào túi bạn: tiền trợ cấp, và những món quà bằng tiền mặt.

Tiếp đến là quan tâm đến nguồn tiền ra khỏi túi bạn. Bạn phải chi cho những khoản nào? Viết ra tất cả mọi thứ mà bạn có thể nghĩ là mình phải chi tiền cho nó. Dưới đây là danh sách ví dụ. Khi bạn đọc qua, bạn có thể khoanh tròn những thứ bạn mua thường xuyên và số tiền đã mua và ghi chú trung bình hàng tháng bạn xài bao nhiêu tiền cho từng loại.

- Thực phẩm
- Quần áo
- Dụng cụ thể thao
- Đi lại
- Giải trí
- Thuốc men
- Làm đẹp
- Những thứ khác

Bạn đã khoanh bao nhiêu mục? Rất có thể bạn đã khoanh tất cả. Thậm chí bạn có thể thêm vào danh sách. Như bạn thấy, có lẽ tiền của bạn không ở lâu được trong cột tài sản.

Danh sách những khoản chi của cha mẹ bạn sẽ bao gồm nhiều thứ hơn nữa, như tiền vay mua nhà, tiền bảo trì máy móc trong nhà, tiền bảo dưỡng xe cộ đi lại, tiền cho con ăn học (bạn!), tiền nghỉ mát cho cả nhà, chăm lo cho ông bà lúc tuổi già...

Khi bạn nghĩ về điều này, đáng ngạc nhiên là hầu như chẳng còn tiền trong cột tài sản. Chi phí quá... đắt.

Bạn có thấy là hầu hết số tiền của bạn được xài vào những mục khác nhau? Hay bạn không chắc là tiền của mình đi đâu? Cách dễ nhất để biết được điều này là giữ lại tất cả những hóa đơn.

Mỗi khi móc bóp trả tiền cho cái gì đó, bạn hãy hỏi hóa đơn - mỗi lúc. Điều này giúp bạn có suy nghĩ về những thứ bạn mua. Biết được số tiền mình đã xài buộc bạn phải suy nghĩ cẩn thận trước khi mua thứ gì đó. Thay vì nói "Tôi phải mua thứ đó," bạn có thể bắt đầu nghĩ, "Hình như tôi đã có thứ tương tự ở nhà rồi thì phải?". Điều này giúp bạn sớm thấy rằng mỗi đồng tiền sẽ ra đi xa hơn bởi vì nó ở lại trong bóp của bạn lâu hơn.

TIỀN CỦA BẠN ĐI ĐÂU?

Có khi nào bạn rời nhà với bóp đầy tiền trong túi và trở về với cái bóp trống rỗng - thậm chí bạn chỉ ra khỏi nhà chỉ có vài giờ? Rất có thể là do bạn bị móc túi hay do bạn xài phung phí mà không nhận thấy được điều đó.

Đây là bài tập: theo dõi số tiền bạn đã xài hàng ngày bằng cách ghi trong sổ nhật ký của bạn. Nếu bạn tìm được một cuốn sổ nhỏ có thể

bỏ trong bóp được thì mỗi khi bạn móc bóp trả tiền thì bạn sẽ nhìn thấy nó. Bạn có thể dùng một sợi dây để cột cuốn sổ nhỏ vào cái bóp của bạn. Mỗi khi mua gì đều phải ghi vào sổ.

Cột dây như thế này sẽ giúp bạn sử dụng tiền dè dặt hơn. Nó nhắc bạn nhớ là bạn đã mấy lần chạm vào bóp rồi.

Bạn cũng đừng quên mang theo cây bút đấy nhé!

BẠN ĐANG Ở ĐÂU VỀ MẶT TÀI CHÍNH?

Vậy là bạn đã làm xong bản kê thu nhập cho mình bằng cách điền vào thu nhập và chi phí. Bây giờ đã đến lúc làm việc với bản cân đối thu chi. Nếu bạn có chứng khoán, trái phiếu, hay tài sản ngân hàng, viết vào cột tài sản. Bạn cũng cần phải điền vào giá trị bằng tiền mặt của chúng. Bạn dễ dàng biết chính xác giá trị tiền mặt của tài khoản trong ngân hàng, nhưng bạn cũng cần ước tính giá trị của cổ phần và cổ phiếu.

Tiếp theo, liệt kê giá trị tiền mặt của những tiêu sản của bạn: tiền vay mua xe hay bất cứ khoản tiền nợ nào khác - bất cứ khoản nào mà hàng tháng lời tiền ra khỏi túi bạn.

Để có giá trị ròng, lấy tài sản trừ tiêu sản. Giá trị ròng của bạn nên là "con số dương". Nếu bạn có tiêu sản lớn

hơn tài sản, giá trị ròng của bạn sẽ là con số âm. Nếu bạn mắc nợ nhiều hơn số mình có, bạn cần phải xem lại kế hoạch tài chính của mình. Và đó cũng là lúc nhất định bạn phải nghĩ đến lập kế hoạch ngân sách cho bản thân.

NGHĨ ĐẾN VIỆC KINH DOANH CỦA RIÊNG MÌNH

Khi đã biết rõ sự khác nhau giữa tài sản và tiêu sản, chúng ta sẽ bắt đầu mua những tài sản thật sự. Và bạn có thể giữ cho cột tài sản của mình lúc nào cũng đầy ắp. Khi một đồng tiền đi vào cột tài sản của bạn, nghĩ theo cách này: đồng tiền đó trở thành người làm công cho bạn. Đây là một ví dụ hoàn hảo cho thấy việc khiến đồng tiền làm việc cho bạn. Bằng cách “nghĩ đến việc kinh doanh của riêng bạn”, bạn thật sự đang trên con đường đến với sự tự do tài chính.

GIỮ ĐỒNG TIỀN CỦA BẠN LÂU HƠN

Nếu bạn biết mình dùng tiền vào những việc gì, bạn sẽ có thể quyết định cách để cắt xén bớt chi phí. Thử để ý và vào một ngày nào đó bạn sẽ thấy bao nhiêu lần mình đã mua hàng mà không suy nghĩ. Thử một tuần và bạn sẽ thấy mình trở về nhà với túi tiền còn y nguyên như lúc đi. Thêm nữa, có rất nhiều cách để giữ đồng tiền của bạn lâu hơn. Dưới đây là một số ví dụ:

- Nghĩ cách để có thể "tái chế" lại quần áo cũ.
- Thay vì ăn trưa ở ngoài với bạn bè, hãy dùng cơm trưa ở nhà một người nào đó. Đây là cách vừa vui mà đỡ tốn tiền.
- Nếu những thứ đồ dùng mà bạn phải mua thường xuyên, như xà phòng, giấy tờ, hay pin... bạn nên mua sỉ hay mua những lúc giảm giá. Với cách này bạn vừa tiết kiệm tiền và bạn sẽ có nguồn cung cấp ngay ở nhà khi cần.

CHƯƠNG 7

Bí mật đồng tiền của người cha giàu:

Chơi để học

Người cha nghèo: Học bằng cách đọc

Người cha giàu: Học bằng cách chơi

CHƠI ĐỂ HỌC!

Người cha giàu không bao giờ làm giống như những thứ mà chúng tôi mong đợi. Điều này giúp chúng tôi lúc nào cũng trong tình trạng sẵn sàng hành động và yêu thích những gì chúng tôi đang học được. Người cha giàu đã giảng giải những khái niệm rối rắm về tài sản và tiêu sản bằng những hình vẽ đơn giản và dễ hiểu.

Người cha giàu thường nói, “Trò chơi phản ánh cuộc đời thực. Con càng chơi trò chơi thì con càng giàu có.” Thật là một khái niệm tuyệt vời - cuộc đời giống như một bàn cờ. Tôi thích chơi cờ! Tôi luôn thích chơi cờ Tỷ phú. Thầy giáo của tôi và người cố vấn cho tôi bảo với tôi rằng chơi cờ Tỷ phú tôi sẽ học được về tiền bạc.

Cờ Tỷ phú nói về bất động sản trên bề mặt, nhưng nó

áp dụng tất cả những nguyên lý về tiền bạc, như tài sản và thu nhập thụ động, mà tôi đã giới thiệu ở chương 6. Khi bạn chơi cờ Tỷ phú, mỗi khi bạn đi xung quanh bàn cờ, bạn thu được 200 đôla. Từ những điều tôi học được từ người cha giàu, tôi nhận thấy rằng 200 đôla này giống với lương - hay thu nhập kiếm được - và nếu tôi cố bám giữ số tiền này và đặt nó vào nơi nào đó sản sinh ra tiền, tôi sẽ có tài sản.

Ngay cả lúc chơi cờ Tỷ phú tôi chỉ là một đứa trẻ, nhưng tôi đã thích thú bất động sản. Tôi sẽ mua những căn nhà và khách sạn mỗi khi có cơ hội trong suốt ván cờ. Điều đó có nghĩa là mỗi khi người chơi với tôi đặt một hình vuông vào chỗ tài sản tôi đang sở hữu, thì có nghĩa là họ đang trả tiền thuê cho tôi. Những tài sản của tôi đang tạo ra thu nhập, mà thu nhập này được chuyển thành tiền để tôi có thể mua thêm những tài sản khác. Tôi đã học được điều này từ người cha giàu, nhưng bây giờ tôi mới thấy nó bằng mắt thật. Bầu trời là giới hạn khi nói về mặt tiền bạc mà tôi thu được.

Tôi cũng dần dà biết chuyện này chuyển vào đời sống thực như thế nào - và dòng tiền mặt thật. Nếu tôi sở hữu một tòa nhà hay một khu chung cư và người ta thuê căn hộ trong tòa nhà đó, tiền sẽ vào túi tôi định kỳ hàng tháng.

Vì từ nhỏ tôi đã mê cờ Tỷ phú nên lớn lên tôi đã phát triển trò chơi của riêng mình để dạy những điều tôi học được từ người cha giàu. Giờ đây tôi có 3 bộ trò chơi: CASHFLOW 101 & CASHFLOW 202 cho người lớn; và CASHFLOW 101 cho trẻ em.

TỪ VÒNG LUẩn QUẨN ĐẾN VÒNG NHANH

Ý tưởng của tất cả những trò chơi của tôi là để thoát khỏi vòng luẩn quẩn - vòng vô tận của kiếm tiền và trả hóa đơn - và di chuyển đến vòng nhanh, nơi mà các tài sản đang tạo ra tiền cho bạn và bạn đang thu vào thu nhập thụ động.

Ở chương 2 tôi có đề cập tới những nguyên tắc mới. Những nguyên tắc cũ theo mô tả của tôi - đi đến trường, kiếm việc làm, mua một căn nhà, làm ra đồng lương - đã dẫn cuộc sống con người vào vòng luẩn quẩn. Trong vòng luẩn quẩn, những việc bạn làm là làm việc, thanh toán hóa đơn, làm việc nhiều hơn nữa, kiếm nhiều tiền hơn, mua nhiều những vật trang trí hơn nữa, trả hóa đơn nhiều tiền hơn, làm nhiều hơn nữa, và tiếp tục thanh toán các hóa đơn hơn là dành nhiều thời gian để tận hưởng cuộc sống và có tự do để cho những người khác. 90% dân số sống trong vòng luẩn quẩn, lúc nào cũng vật lộn với chuyện thanh toán hóa đơn và sống nhờ vào đồng lương. Họ nghĩ rằng được tăng lương là giải pháp cho vấn đề của họ, nhưng có nhiều tiền hơn có nghĩa là muốn và mua nhiều tiêu sản hơn - chúng ta cũng đã gặp tình huống này từ một cặp vợ chồng trong chương 5. Mua nhiều tiêu sản hơn dẫn con người ta càng lún sâu vào luẩn quẩn, và càng đi sâu vào nợ nần.

NHỮNG TRÒ CHƠI KHÁC

Chúng tôi đã phát triển nhiều trò chơi cho nhiều lứa tuổi khác nhau để có thể nắm được những khái niệm trong sách này.

Trò “Quầy Bán Kem Của Jesse”. Với mục đích là giúp Jesse kiếm tiền để đi nghỉ mát từ chuyện bán kem. Anh ta cần phải xác định mình nên bán kem hương vị nào và giá bao nhiêu để có thể có lời sau khi trừ đi các chi phí. Trong trò chơi khác, bạn có thể giúp Jesse cuối cùng ra khỏi được vòng luẩn quẩn và bước vào vòng nhanh bằng cách xây dựng tài sản - có nghĩa là giúp anh ta vạch ra cách để mở rộng chuyện bán kem ra khắp thị trấn. Những loại tài sản khác nhau thích hợp ở những nơi khác nhau trong thị trấn. Bằng cách phân tích ROI (lợi nhuận đầu tư) cho từng loại tài sản, bạn bắt đầu nhận thấy rõ cách đồng tiền làm việc cho bạn thậm chí khi bạn không làm việc gì cả.

Trò “Nợ Của Reno”. Bạn bắt đầu giúp Reno chơi trò “phô mai nhảy nhót” trong công viên giải trí - nhưng anh ta cần có tiền để chơi trò này. Trong trò chơi này, bạn học về vay nợ xấu (những món nợ mà sau đó bạn phải trả) và vay nợ tốt (những món nợ do các khoản đầu tư của bạn thanh toán), làm việc để thoát khỏi nợ nần, và thu được lợi nhuận tốt nhất từ đầu tư.

Trò “Giấc Mơ Của Ima”. Trò này nói về tặng tiền cho các tổ chức từ thiện. Cách tốt nhất để làm điều này là phải trả cho bản thân bạn trước tiên - có nghĩa là phải biết sử dụng tiền một cách thông minh. Khi Ima kiếm được tiền, cô ta bỏ vào 3 ngân hàng: để cho đi, tiết kiệm, và đầu tư. Chúng ta sẽ bàn tới 3 ngân hàng này trong chương 9.

CASHFLOW 101

Mục tiêu của trò chơi này là để thu được nguồn thu nhập từ đầu tư (thu nhập thụ động của bạn) lớn hơn chi phí bạn bỏ ra và theo đuổi những ước mơ của bạn hơn là lo lắng về chuyện đi làm lãnh lương. Trong trò chơi này, bạn có cơ hội để theo đuổi những giấc mơ, như ăn tối với một nhân vật nổi tiếng, hay xây dựng một thư viện cho trẻ em, hay đi thăm bảy kỳ quan thế giới.

Trò chơi này cho phép bạn luyện tập để trở thành nhà đầu tư giỏi ở bốn mức độ đầu tư: làm ăn nhỏ, làm ăn lớn, Vòng nhanh, và CASHFLOW 202. Trong quá trình chơi, trò chơi dạy bạn về đầu tư và kế toán. Như tôi đã phát biểu: “Kiến thức tài chính giúp bạn chiến thắng trò chơi!”

NGƯỜI CHA GIÀU: HỎI VÀ ĐÁP**CHƠI TRÒ CHƠI LÀ TRÒ TRẺ CON?**

Không đâu. Chơi trò chơi giống như đang lấy liều thuốc chứa đầy vitamin cho cuộc đời thật trong một môi trường an toàn và thú vị. Chẳng hạn, khi bạn chơi trò CASHFLOW, bạn được đặt vào những tình huống tài chính mới với mỗi lần gieo súc sắc hay mỗi lần nhấp chuột. Đây là những kinh nghiệm tức thời không phải tốn tiền thật. Với một bàn cờ hay bàn cờ điện tử, chúng

ta có thể thu được nhiều kinh nghiệm của hàng năm trời chỉ trong vài giờ chơi. Trò chơi cho phép bạn thấy (trong thời gian rất ngắn) rằng bạn có những lựa chọn tài chính.

BẠN LÀ NGƯỜI CHƠI NHƯ THẾ NÀO?

Tôi đã nhìn thấy hàng ngàn người đang chơi trò CASHFLOW, và tôi cũng nhận được vô số những phản hồi từ rất nhiều người khác. Bạn là người chơi như thế nào? Bạn có thấy hình ảnh của mình trong những mô tả này không? Xếp loại từ 1-5. Khoanh tròn số mà mô tả giống bạn nhất: 1 là ít giống bạn nhất và 5 là giống với bạn nhất.

1. Ra khỏi vòng luẩn quẩn một cách nhanh chóng. Thông thường những người ra khỏi vòng luẩn quẩn nhanh nhất là những người hiểu các con số và có đầu óc tài chính sáng tạo. Những người này nhanh chóng nhận ra các lựa chọn của họ. Những người ra khỏi vòng này lâu nhất là những người không cảm thấy thoải mái với những con số và không thấy được sức mạnh của đầu tư.

1 2 3 4 5

2. Ngồi trên “số tiền để gây vốn” quá lâu. Tôi thấy rằng những người kiếm được nhiều tiền trong trò chơi thường không biết phải làm gì với tiền đó. Có thể họ đang có tiền nhưng những người khác trong trò chơi dường như vượt qua mặt họ. Điều này cũng đúng trong cuộc đời thực. Có nhiều người có nhiều tiền nhưng không vượt lên về mặt tài chính.

1 2 3 4 5

3. Tin rằng “Chưa từng có gì tốt đẹp xảy ra trong cuộc đời tôi.” Tôi nhận thấy là nhiều người đang chơi trò chơi than là họ không nhận được những thẻ cơ hội tốt. Họ không đáp trên những ô vuông “tốt”. Vì thế họ chỉ ngồi im trong khi những người khác thì đang chơi. Tôi biết có những người như thế trong cuộc đời thực. Họ chờ đợi cơ hội “hoàn hảo”, chứ không dám liều lĩnh.

1 2 3 4 5

4. Nói “Tôi không thể mua nổi”. Tôi thấy nhiều người nhận được một tấm thẻ đại diện cho một cơ hội kinh doanh nhưng sau đó nói là họ không có đủ tiền để lợi dụng cơ hội đó. Những người này cho tôi biết là họ sẽ ra khỏi vòng luẩn quẩn chỉ khi họ có nhiều tiền hơn nữa. Những

người này cũng đang ngồi xem những người khác chơi trò chơi. Và họ cũng làm tương tự như thế trong cuộc đời thực. Họ nhìn thấy những cơ hội làm ăn lớn đang chờ đón, nhưng họ nói là không có đủ tiền để đón nhận.

1 2 3 4 5

5. “Nó ở ngay trước mặt tôi, nhưng tôi không thể nhìn thấy được.” Tôi nhận thấy là có nhiều người lấy đúng thẻ rồi, đọc lớn tám thẻ, nhưng vẫn không nhận ra đó là cơ hội to lớn. Họ có tiền, thời cơ đến, và họ có tám thẻ, nhưng họ không nhìn ra cơ hội đang rành rành trước mặt họ. Họ không thấy làm thế nào để cho nó hợp với kế hoạch tài chính của họ để thoát khỏi vòng luẩn quẩn. Tôi biết nhóm này có nhiều người hơn tất cả người của các nhóm khác cộng lại. Hầu hết mọi người đều có cơ hội nhấp nháy trước mặt họ, nhưng có điều là họ không nhìn thấy.

1 2 3 4 5

Bạn có thấy mình giống với mô tả nào về những loại người chơi ở trên không? Những người tôi mô tả ở trên đều là người trẻ. Thường thì người trẻ nắm bắt và tham gia những trò chơi này dễ dàng nhất vì họ sẵn sàng liều lĩnh. Tôi

đoán vì bạn đang đọc quyển sách này, nên chắc bạn rất giống người chơi trong ví dụ 1. Nếu không, bạn đừng lo lắng! Bạn hãy chơi thật nhiều, khi bạn đã chơi đủ, bạn sẽ thấy cách chơi của bạn thay đổi.

Tôi thấy những người giàu chơi trò chơi không bao giờ ngồi ngoài đường biên (khu vực bên ngoài đường biên). Họ tham dự vào, họ sáng tạo, và họ chấp nhận liều lĩnh “có tính toán”, có nghĩa là họ nghĩ đến kế hoạch của họ rất cẩn thận, ngay cả khi kế hoạch đó bị người khác đánh giá là rủi ro.

HỌC ĐỂ LỰA CHỌN VÀ TẠO RA NHỮNG CHỌN LỰA

Tôi hy vọng bạn đang dần hiểu ra mọi chuyện: Chơi những trò chơi như CASHFLOW thật sự là cách luyện tập tốt cho cuộc sống. Đó là cách để bạn tận dụng hết những cách học của mình, tăng cường sự thông minh tài chính, và suy nghĩ giàu có. Khi IQ tài chính của bạn ngày càng cao hơn, bạn sẽ có thể tránh được vòng luẩn quẩn trong cuộc sống.

Sự thông minh tài chính đồng nghĩa với sự sáng tạo trong giải quyết các vấn đề tài chính. Nếu cơ hội không đến với bạn thì bạn có thể làm gì khác để cải thiện vị thế tài

chính của mình? Bạn có thể tìm thấy được những lựa chọn nào? Nếu một cơ hội rơi vào bạn, và bạn không có tiền, và ngân hàng sẽ không cho bạn vay, bạn có thể làm gì khác để biến cơ hội đó có lợi cho bạn? Nếu điều bạn trông đợi không xảy ra, làm sao bạn có thể chuyển một trái chanh thành ly nước chanh - hoặc trong trường hợp này là hàng triệu đôla?

CHƠI TRÒ CHƠI CUỘC ĐỜI

Tôi đã bỏ nhiều năm trời để phát triển sự thông minh tài chính của tôi bởi vì tôi muốn tham gia vào trò chơi lớn nhất và nhanh nhất của thế giới. Tôi muốn dùng hết công sức “cái đầu” của mình. Tôi muốn có mặt ở những nơi tưng bừng sức sống. Đó là “cái gì đang diễn ra” - và tôi càng trải nghiệm nhiều, nó càng trở nên hấp dẫn. Lúc đầu nó dường như giống chuyến đi trên đoạn đường sắt ngoặt gấp và dốc, từ Vòng luẩn quẩn (nơi của người cha nghèo) đến Vòng nhanh (nơi của người cha giàu và nơi tôi muốn tới), nhưng nó trở nên dễ dàng hơn.

Tôi dành phần lớn cuộc đời mình hướng về vòng nhanh. Cho đến khi Mike và tôi 16 tuổi, chúng tôi bắt đầu tách khỏi đám bạn ở trường. Chúng tôi làm việc cho cha của Mike vào những buổi chiều và những ngày cuối tuần. Sau giờ làm chúng tôi thường ngồi hàng giờ ở cái bàn làm việc với người cha giàu trong lúc ông có cuộc họp với những chủ ngân hàng, luật sư, kế toán, nhà môi giới chứng khoán, nhà đầu tư, nhà quản lý và nhân công.

Mike và tôi học được rất nhiều điều từ những buổi ngồi như thế, hơn là những gì chúng tôi học ở trường - kể cả ở trường đại học. Chúng tôi đang học với những nguyên tắc mới và cách mới để đánh giá thành công. Chúng tôi không nhận được những điểm A, B, C, nhưng chúng tôi biết cách đo sự tiến bộ của mình.

"Học bạ là thứ con nhận ở nhà trường," người cha giàu bảo chúng tôi. "Khi con học xong, ra khỏi trường thì ngân hàng không hỏi xem học bạ của con. Họ sẽ hỏi xem báo cáo tài chính của con."

NHỮNG BUỔI HỌC NGOẠI KHÓA

Một cơ hội học tập tuyệt vời nữa là những buổi học ngoại khóa. Không, nó không giống với những chuyến tham quan viện bảo tàng mà học sinh tiểu học vẫn thường làm. Nhưng có một điều giống nhau là nó đưa bạn ra khỏi môi trường trường học và cho bạn một cách nhìn mới. Những buổi học như thế này cho bạn cơ hội nhìn thấy những điều đang diễn ra mà bạn đã từng đọc trong sách vở. Những buổi học này không phải là những chuyến tham quan mất nhiều công sức vì chính những nhiệm vụ tìm hiểu sự thật cho phép bạn "chơi tốt" trong những tình huống đời sống thực tế. Đây là một số ví dụ:

- Hỏi xem cha mẹ bạn có đồng ý cho bạn ngồi cùng họ khi họ thanh toán hóa đơn hay không.

- Hỏi cha mẹ xem bạn có thể đọc qua báo cáo tài chính của họ hay không - hay cùng họ tạo một bảng mới.

- Sắp xếp để đi làm với cha (hoặc mẹ) của bạn, hoặc cha (mẹ) của bạn bạn để tìm hiểu về một ngày làm việc.

- Đề ra tiền mua tạp phẩm và thực đơn cho cả nhà trong một tuần và đi mua sắm những thứ cần thiết cho tuần đó.

- Nếu cha mẹ bạn đang chuẩn bị đi mua một chiếc xe mới hay những đồ gia dụng như tủ lạnh hoặc máy giặt, bạn nên xin đi theo. Nhờ cha mẹ giải thích cho bạn về quyết định trả tiền mặt hay trả bằng cách nào khác, và như thế thì nó ảnh hưởng đến ngân sách hàng tháng và báo cáo tài chính như thế nào.

- Hỏi cha mẹ xem liệu họ có thể dẫn bạn tới một công ty mua bán chứng khoán không. Sẽ rất tuyệt nếu họ có thể sắp trước một cuộc gặp với người môi giới chứng khoán, người sẵn sàng nói cho bạn nghe những loại đầu tư khác nhau và tỷ lệ lợi nhuận của chúng, cũng như sự khác nhau

giữa các cổ phần công ty và cách các quỹ hỗ tương vận hành. Cha mẹ bạn cũng có thể cho phép bạn mở một tài khoản.

- Lần sau nếu có đến cửa hàng McDonald's, nhìn xung quanh cẩn thận và nghĩ về tất cả những người chơi tài chính khác nhau trong ngành kinh doanh đó và cách họ tạo ra thu nhập, chẳng hạn như: chủ đất hoặc những công trình xây dựng, chủ doanh nghiệp, chủ nhà máy sản xuất ra rất nhiều thứ hàng hóa bạn thấy xung quanh mình, những thư ký ngồi sau quầy hàng. Ai trong số những người này có tài sản? Ai trong số những người này thường đi ăn nhà hàng nhất? Ai ít ăn nhà hàng nhất?

- Lần sau bạn đi đến một khu chung cư, làm một phép tính nhỏ. Bạn tính thử xem khu đó có bao nhiêu hộ dân. Rồi tính thử mức tiền trung bình hàng tháng những hộ dân thuê phải trả. Nhân hai con số bạn có được lại với nhau, bạn sẽ ước tính được hàng tháng ông chủ thu được loại lợi nhuận nào. Kế đến nhìn xung quanh và nghĩ đến những chi phí mà ông chủ phải trả ngoài tiền nợ hàng tháng, như tiền duy tu bảo trì và tiền bảo vệ. Lấy thu nhập hàng tháng trừ cho con số này. Bạn nghĩ là ông chủ đang thu được

loại lợi nhuận nào? Nó có tốt không? Nếu bạn có quen một người nào trong tòa nhà đó, hỏi xem ông chủ có thường đi xem tài sản của mình không. Bạn nghĩ ông chủ sử dụng thời gian như thế nào?

Tất cả những lần học ngoại khóa giúp bạn hiểu nhiều hơn về (và có thể tham gia vào) những vấn đề tài chính của gia đình và giúp bạn trở nên có trách nhiệm hơn về mặt tài chính.

phần 3

Tạo ra
vòng quay
tiền mặt
cho
riêng bạn

Những cơ hội làm ra tiền dành cho các bạn trẻ

Đến đây, bạn có thể mạnh dạn nói rằng, “À, tôi đã hiểu thế nào là tài sản, tiêu sản và vòng quay tiền mặt, nhưng tôi là một người trẻ chưa có tài sản được ủy thác. Làm cách nào đồng tiền chảy vào túi tôi đây?”

LÀM VIỆC ĐỂ HỌC, ĐỪNG LÀM VIỆC VÌ TIỀN

Có rất nhiều cách để kiếm tiền, ngay cả khi bạn mới 16 tuổi hoặc nhỏ hơn nữa. Tôi dám chắc rằng bạn - vâng, *bạn* - có thể có một kỹ năng hoặc một dịch vụ mà người khác muốn và cần *và* sẵn lòng trả tiền cho bạn để đổi lấy điều đó. Nếu làm một người phục vụ bàn hay tiếp tân không hấp dẫn bạn, tôi cũng không ngạc nhiên gì. Tôi đã học được từ người cha giàu, ông đã dạy tôi thay vì đi làm những công việc như vậy thì hãy mở doanh nghiệp riêng cho mình.

Bạn có thể đi giao báo - nhưng bạn có thể thực hiện việc này một cách mới mẻ hơn: Tập hợp những người bạn của bạn và biến chuyện giao báo thành việc làm ăn chung,

mang tiền về cho tất cả các bạn - ngay cả khi bạn không làm việc gì cả. Thay vì dẫn chó của hàng xóm đi dạo, bạn có thể biến nó thành dịch vụ dẫn chó đi dạo. Thay vì trở thành người làm công, hãy là người chủ. Khi bạn đang điều hành chuyện kinh doanh riêng của mình có nghĩa là bạn đang ngồi vào chiếc ghế của tài xế.

Nếu bạn muốn một ngày nào đó mình trở thành chủ doanh nghiệp nhưng không đạt được kết quả tốt đẹp ngay lúc khởi đầu, thì bán hàng là một kỹ năng rất quan trọng mà bạn có thể học trong lúc ấy (trong khi chờ đợi). Tin tốt lành là bạn có thể có được kỹ năng bán hàng trong rất nhiều tình huống khác nhau, trong siêu thị, nhà hàng hay tiệm tạp hóa. Những bài học bạn học được trong lĩnh vực này có thể áp dụng được cho những ngành, những lĩnh vực khác. Vì vậy bạn đang làm việc trong tiệm giày không có nghĩa là bạn chỉ biết về giày không thôi!

CÔNG VIỆC NÀO THÍCH HỢP VỚI BẠN?

Công việc nào sẽ là lý tưởng cho bạn? Ngay bây giờ hãy dành vài phút để viết vào *Nhật Ký Người Cha Giàu* những ngành nghề xuất hiện trong đầu bạn vào một cột. Cột kế bên bạn ghi ra những công việc mà những người trẻ xung quanh bạn đang làm. Bạn có thể gạch những đường nối những mục ở hai cột này không? Chẳng

hạn, bạn rất thích làm chủ cửa hàng thời trang một ngày nào đó? Tại sao bạn không bắt đầu bằng việc xin làm ở những cửa hiệu hay công ty thời trang để học hỏi về ngành này? Khi suy nghĩ nơi bạn sẽ xin làm việc thì hãy đến những *mục tiêu* của bạn trước tiên.

Nếu bạn không thể vẽ được gạch nối nào giữa hai cột - hoặc sau khi bạn đã kẻ được rất nhiều đường nối giữa hai cột - hãy làm thêm cột thứ ba. Đây là cột mà người cha giàu bảo tôi phải tập trung vào: những cơ hội mà bạn có thể tạo ra cho chính bản thân mình. Có thể có những công việc bất thường mà bạn chưa nghe những người xung quanh bạn làm bao giờ, nhưng bạn tưởng tượng đó sẽ là cơ hội học tập rất tốt cho bạn thì nó sẽ thu hút bạn. Chỉ vì bạn không biết những người ở độ tuổi của bạn làm những công việc đó, bạn lại không muốn khám phá sao?

Dĩ nhiên, nếu bạn có được một công việc ở một cửa hàng quần áo hay băng đĩa thì thật là tuyệt, không phải ai cũng có cơ hội như bạn đâu. Nhớ rằng, tôi đã không thích công việc chất hàng từ trên kệ xuống, nhưng tôi vẫn làm vì tôi tin rằng mình sẽ học được cái gì đó từ người cha giàu. Vì vậy, tôi muốn nhắc lại rằng:
Làm việc để học, đừng làm việc vì tiền!

LÀM VIỆC LÀ MỘT SỰ TRAO ĐỔI

Khi cha mẹ bảo tôi là họ không có tiền để lo cho tôi học đại học, tôi bảo họ là tôi sẽ tìm cách để tự trang trải chuyện học hành của mình. Lúc đó tôi đã biết cách kiếm tiền cho riêng mình. Nhưng không phải những đồng tiền tôi kiếm được giúp tôi hoàn thành chuyện học hành của mình. Chính những bài học tôi rút ra được từ chuyện kiếm tiền đã giúp tôi làm chuyện này.

Lúc 9 tuổi, tôi đã học được một khái niệm rất quan trọng có thể giúp tôi sống tự lập được: sự trao đổi. Người cha giàu bảo tôi, “Con có thể có được bất cứ thứ gì con muốn miễn là con sẵn lòng trao đổi một vài thứ có giá trị cho thứ con muốn.” Tôi học được từ lời khuyên này là càng cho đi tôi càng nhận lại được nhiều hơn. Bằng cách làm việc không được trả tiền công lúc 9 tuổi tôi học được bài học trao đổi này. Tôi cho người cha giàu thấy rằng tôi sẵn sàng làm việc để đổi những kiến thức về tiền bạc ông dạy cho tôi.

Để tạo ra sự trao đổi công bằng, bạn phải biết mỗi công việc mang lại lợi ích gì cho bạn. Bạn phải tìm kiếm cơ hội chứ không phải lương. Nếu bạn làm một công việc mà giá trị của nó chỉ là những đồng tiền mặt còn lại trong túi bạn sau khi bạn nhận lương, thì đó không phải là sự trao đổi có lợi. Làm việc vì đồng tiền đồng nghĩa với việc bạn đang cho đi một khối lượng thời gian của mình và thường nhận lại được một số tiền tương đương (hoặc ít hơn) giá trị của thời gian bạn bỏ ra. Làm việc để học có nghĩa là thường nhận được một thứ có giá trị hơn thời gian bạn bỏ ra - cùng với tiền mặt! Vậy cái nào tốt hơn cho bạn?

NGƯỜI CHA GIÀU: HỎI VÀ ĐÁP

**LÀM GÌ NẾU TÔI MUỐN ĐI LÀM
MÀ CHA MẸ KHÔNG ĐỒNG Ý?**

Giả sử bạn muốn tìm một công việc làm thêm sau giờ học nhưng cha mẹ bạn chỉ đơn giản nói “Không”. Hãy hỏi họ lý do. Nếu chỉ vì cha mẹ lo cho bạn không còn nhiều thời gian để tập trung cho việc học thì bạn cần xem liệu điều lo ngại của cha mẹ có đúng hay không.

Mặt khác, nếu bạn thật sự muốn làm việc để học, và bạn có thể thuyết phục cha mẹ bạn về chuyện đó, họ sẽ xem xét lại ý kiến của mình. Hầu như cha mẹ nào cũng ủng hộ cố gắng học hỏi của con cái. Hoặc bạn chứng minh cho cha mẹ thấy rằng bạn cam kết khởi sự kinh doanh riêng (hơn là đi làm “thuê” với đồng lương ít ỏi), rất nhiều cha mẹ trước đây không ủng hộ giờ cũng có thể đổi ý. Làm thay đổi cách suy nghĩ chung của các bậc cha mẹ là dành hết thời gian cho việc học để được điểm số cao hơn là sự chuẩn bị tốt nhất cho tương lai thì thật không dễ tí nào. Nhưng nếu cha mẹ bạn thấy bạn rất sáng tạo và có đầu óc kinh doanh, họ sẽ dễ dàng hiểu được động cơ và năng khiếu thật sự của bạn. Rất có khả năng là cha mẹ muốn nuôi dưỡng và khích lệ những phẩm chất này nơi bạn!

ĐỘNG NÃO TÌM Ý TƯỞNG KINH DOANH

Có rất nhiều bạn trẻ thậm chí không nhận ra là có khá nhiều công việc đang chờ đợi họ. Nếu bạn 13 hay nhỏ hơn, bạn có thể đi giữ trẻ, giao báo, làm việc vặt trong văn phòng của cha mẹ. 14 tuổi bạn có thể làm việc trong văn phòng không phải của cha mẹ mình, một cửa hàng bán rau, bán lẻ, nhà hát, công viên, cây xăng,... 16 tuổi bạn có thể làm ở bất cứ nơi đâu - trừ những công việc nguy hiểm như trữ và làm thuốc nổ, hay lái xe.

Đến lúc bạn phải động não lại rồi. Dưới đây là danh sách những công việc bạn *có thể tự làm*.

- Làm gia sư
- Dạy tin học cho mọi người
- Giữ trẻ cho những người hàng xóm
- Rửa xe
- Giao báo
- Làm vườn
- May thuê gia công
- Dịch vụ trang trí nhà cửa (theo mùa lễ hội) .
- Làm thư ký riêng: đánh máy, tìm tài liệu...
- Làm việc ở các sân tennis, hồ bơi vào mùa hè
- ...

Đây chỉ là sự bắt đầu. Bạn đang có những ý tưởng nào khác?

NHỮNG THỨ BẠN KHÔNG THỂ LÀM

Bạn lưu ý là có những công việc mà những người dưới 18 tuổi không làm được. Mỗi đất nước đều có những quy định riêng về độ tuổi làm việc và các công việc theo độ tuổi. Vì vậy trước khi bắt đầu bất kỳ công việc gì bạn cũng nên xem qua các quy định trên mạng của Bộ hay Sở Lao động Thương binh Xã hội.

TÌM VIỆC LÀM Ở ĐÂU?

Khi bạn bắt đầu tìm việc, bạn có thể đang từng giờ từng phút trên con đường tìm kiếm cơ hội. Giả sử một ngày kia bạn đang đứng xếp hàng rất lâu chờ trả tiền ở một cửa hàng. Đi tìm ông chủ và hỏi ông ta liệu cửa hàng có cần thêm người thu ngân nữa không. Những ông chủ thường thích tuyển những người có óc sáng tạo và có sáng kiến. Ai mà biết được? Một ngày nào đó bạn đang kinh doanh công ty hay cửa hàng quần áo. Nhiều người đến với chuyện khởi nghiệp bằng cách học những nguyên tắc rất cơ bản.

Dưới đây là những chỗ các bạn có thể tìm kiếm công việc.

- Hỏi gia đình, bạn bè, hàng xóm, và cha mẹ của bạn bạn. Hỏi bất cứ người nào mà bạn quen biết!
- Xem bảng thông báo ở trường học của bạn.
- Đến những cửa hàng bạn hay mua sắm và hỏi xem người ta có đang cần người không.
- Đến Đoàn phường, những trung tâm hoạt động thanh niên.

- Tiếp tục những cuộc phỏng vấn tìm kiếm dữ liệu.
- Xem những trang web việc làm trên Internet.

Cần lưu ý rằng, càng hăm hở với việc tìm kiếm những cơ hội việc làm bạn cần phải cẩn thận. Trao đổi với cha mẹ về những công việc mà bạn kiếm được và luôn chia sẻ với cha mẹ trên con đường làm việc. Và nhớ là, đừng làm những công việc mà chỉ mang lại tiền cho người khác.

LIÊN QUAN ĐẾN CHUYỆN LƯƠNG BỔNG

Bạn nhớ là dù bạn làm công việc gì đi nữa, thì đây là lần đầu tiên bạn được trả lương và bạn phải nộp thuế. Mỗi khoản tiền lương bạn kiếm được đều bị trừ đi một khoản để nộp thuế và bảo hiểm. Vì vậy nhớ rằng nếu bạn thỏa thuận làm 10 giờ một tuần, giá mỗi giờ là 5 đôla, thì chắc chắn là bạn sẽ không mang được về nhà 50 đôla vào cuối tuần.

Đến đây chắc bạn đã hiểu tại sao nên làm việc để học chứ không phải để kiếm tiền? Nếu bạn chỉ dựa vào tiền lương không thôi thì rất khó có được nhiều tiền như mong muốn. Nhưng ít nhất lương cũng giúp cho vòng quay tiền mặt bạn vận hành.

HỎI MỘT CHUYÊN GIA/ TÌM MỘT NGƯỜI CỐ VẤN

Người cha giàu là người cố vấn khi tôi trưởng thành. Cách tốt nhất để tìm được công việc làm là tìm cho riêng mình một cố vấn - người thành công trong lĩnh vực mình theo đuổi. Hỏi xem liệu bạn có thể tham gia vào công việc của họ đôi lần. Hãy làm người thực tập nội trú của họ.

Cố vấn của bạn giống như huấn luyện viên một kèm một vậy, một người có thể có mặt khi bạn có câu hỏi. Nếu bạn muốn xây dựng doanh nghiệp riêng cho mình, người cố vấn giúp chỉ ra cho bạn thấy loại hình kinh doanh nào là thích hợp nhất với bạn. Họ thậm chí còn giúp bạn tính toán chi phí và cả số tiền trả cho những người làm công. Tìm được mẫu người riêng cho bạn, người luôn truyền cảm hứng cho bạn là một điều tốt đẹp đối với bạn.

Người cố vấn là người quan tâm đến bạn. Họ sẽ đều đặn tham gia cùng bạn và đưa ra ý kiến phản hồi về những việc bạn đã làm. Đó có thể là một người bà con, anh hay chị của người bạn, một giáo viên chỉ cho bạn một số sách để đọc trong một đề tài nào đó, hay một người bạn làm việc cho họ - người hướng dẫn bạn làm việc chỉ

đơn giản vì họ thấy tiềm năng thành công nơi bạn.

Chưa từng có ai nói thành công dễ đến khi một thân một mình. Tìm người cố vấn, hay bất cứ loại giúp đỡ nào, không có gì là xấu hổ cả. Thật vậy, có rất nhiều người nổi tiếng có những người cố vấn; không có những mẫu người tiêu biểu này để tin tưởng họ, thì có lẽ nhiều người trong số những người nổi tiếng này sẽ không đạt được thành tựu về của cải và danh tiếng như thế.

Trong những ngày tiếp theo, hỏi những người lớn tuổi hơn xem họ đang có hay đã từng có người cố vấn không. Hỏi giáo viên, cha mẹ bạn, người bà con. Hầu hết họ chắc sẽ kể cho bạn những câu chuyện rất hay về những người đã truyền cảm hứng cho họ ở một giai đoạn nào đó trong cuộc đời. Hỏi xem họ đã gặp gỡ và xây mối quan hệ với những cố vấn này như thế nào, và xem xét liệu bạn có thể áp dụng những bài học này vào cuộc sống riêng của bạn không.

CHƯƠNG 9

Quản lý tài sản của bạn

NHỮNG CHÚ HEO GIỮ TIỀN

Đến đây bạn đang làm việc, đang tìm việc, hay chỉ đang nghĩ về việc kiếm tiền. Khi bạn làm ra tiền, bạn sẽ cần đặt nó ở một nơi nào đó. Cất tiền dưới nệm như người ta làm trong phim hoạt hình và những bộ phim cũ, có lẽ không phải là ý kiến hay. Nhưng bạn có nhớ tới những chú heo? Đối với trẻ em, những chú heo giữ tiền là cách tuyệt vời nhất để cất tiền bởi vì bạn thật sự có thể nhìn thấy tiền của mình phát triển.

Bạn có thể nghĩ là những chú heo cũ kỹ trong tủ quần áo chỉ là trò trẻ con - nhưng bạn có lẽ khôn ngoan hơn nhiều trong chuyện để dành tiền lúc còn nhỏ hơn là bạn của bây giờ. Điều tôi học được từ người cha giàu là dù ở tuổi nào đi nữa, bạn cần có chú heo giữ tiền - và không chỉ một chú. Người cha giàu khuyên tôi nên có 3 chú với những mục đích khác nhau.

CHÚ HEO THỨ 1 = TỪ THIỆN

Một trong những điều thật sự tuyệt vời nhất trong việc giàu có là khả năng giúp đỡ những người khác. Nhiều năm qua tôi chứng kiến nhiều người trong số những người giàu nhất thế giới cho đi tiền của họ. Để trở nên giàu có chúng ta cần có khả năng cho đi để nhận về. Cho đi tiền của bạn là một trong những cách tốt nhất để giúp ngay những nơi gặp nhiều khó khăn trên thế giới. Bạn sẽ có cảm giác tuyệt vời khi nhìn thấy một vấn nạn và bạn biết mình có khả năng tặng tiền cho tổ chức hay nhóm người sẽ giúp làm thế giới tốt đẹp hơn. Mua đồ cho bản thân là tuyệt vời, nhưng dành tiền giúp những người khác là cảm giác vĩ đại nhất trên thế giới. Hãy thử đi! Bạn sẽ biết sức mạnh thật sự của đồng tiền.

Có nhiều cơ hội để làm từ thiện. Bạn có thể tìm thấy những dịp để có thể làm từ thiện thông qua báo đài, truyền hình, Internet, những người quen; và những tổ chức mà bạn có thể gửi tiền đến.

Khi nói đến chuyện làm từ thiện, cho cha mẹ bạn biết là bạn đang dự định làm gì. Chúng tôi thường thích tin là mọi người đều trung thực, nhưng vẫn có những người bất lương, giả vờ quỳn tiền làm từ thiện cốt chỉ để hưởng lợi cho bản thân. Cha mẹ bạn giúp bạn xác định được tổ chức nào đáng tin cậy.

CHÚ HEO 2 = TIẾT KIỆM

Chú heo thứ 2 của tôi dùng để cất tiền tiết kiệm. Người cha giàu nghĩ rằng có đủ tiền để chi tiêu cho một năm khá quan trọng. Ngày nay, công thức này khó theo nhưng ý tưởng này là có tiền dành dụm để trang trải cho những ngày "túng quẫn". Chú heo này đại diện cho an toàn. Trong lúc có tiền bỏ vào chú heo này là quan trọng nhưng bạn không cần thiết phải bỏ toàn bộ thu nhập sau chi phí vào chú heo này. Đây là lý do:

Hầu hết tài khoản ngân hàng nào cũng mang lại cho bạn lãi suất hàng tháng. Đó là một cách nhằm khuyến khích bạn bỏ tiền vào ngân hàng - vì vậy ngân hàng có thể sử dụng tiền của bạn. Có tiền bỏ vào ngân hàng hàng tháng là một điều thú vị, như thế đó là một ma lực vậy. Nhưng sự thật là lãi suất không nhiều. Nơi bạn có thể thấy kết quả thật sự là bỏ tiền vào những tài sản của bạn.

MỘT LẦN ĐẾN NGÂN HÀNG

Một ngày nào đó, sau giờ học bạn đến một ngân hàng gần nhà nhất. (Đừng quên nói cho cha mẹ biết là bạn đang đi đâu đấy nhé. Hay, bạn có thể mời cha hoặc mẹ đi cùng.)

Tại ngân hàng, yêu cầu được gặp mặt người phụ trách khách hàng. Họ sẽ mô tả cho bạn

những loại tiền gửi và lãi suất mới nhất của từng loại. Cho họ biết nhu cầu của bạn: Bạn có khoản tiền mà bạn muốn để qua một bên để sau này sử dụng không? Bạn cần có một tài khoản để có thể rút tiền ra bất cứ lúc nào bạn cần? Có những loại tài khoản khác mà bạn cần.

Bạn cũng có thể xin những brochure có tại ngân hàng và nghiên cứu các loại tài khoản khác nhau và cách bạn mở. Tìm câu trả lời cho những câu hỏi sau: Tài khoản nào cần cân bằng tối thiểu? Tài khoản nào có lãi suất cao nhất? Tài khoản nào cho phép bạn viết séc và rút tiền khi có yêu cầu?

CHÚ HEO 3 = ĐẦU TƯ

Chú heo thứ 3 là để đầu tư và đại diện cho liềm lĩnh và học hỏi, mua và xây dựng tài sản. Lúc 9 tuổi tôi dùng tiền đầu tư vào truyện tranh và, sau đó là tiền xu cổ, cổ phần, và bất động sản. Như bạn biết đó chú heo thứ ba là thứ mà người cha giàu bảo tôi phải tập trung vào. Chú heo thứ hai là thứ mà nhiều người *ngỡ* là họ cần tập trung. Nhưng vì đầu tư mang lại nhiều tiền hơn những tài khoản ở ngân hàng nên người cha giàu biết rằng chú heo thứ ba đáng được chú ý nhiều hơn để tạo ra của cải.

**NGƯỜI (HA GIÀU: HỎI VÀ ĐÁP
NHỮNG CHÚ HEO GIỮ TIỀN
CHỈ DÀNH CHO TRẺ CON?**

Tôi thừa nhận rằng, ý tưởng về ba chú heo giữ tiền nghe có vẻ khá trẻ con, nhưng nó thật sự rất hữu ích. Tôi vẫn còn giữ ba chú heo này. Chúng là vật nhắc nhở rất tốt. Giữ tiền trong những chú heo này thật sự là một ẩn dụ cho những gì tiền bạn làm ra nếu bạn để tiết kiệm và đầu tư khôn ngoan. Tiền bạc phát triển!

Có tiền là một cơ hội tuyệt vời để làm những chuyện tốt trên thế giới. Sự thông minh tài chính cho phép bạn làm việc hay không làm việc, mua bất cứ thứ gì bạn muốn mà không quan tâm đến giá cả, hoặc làm từ thiện hay những chuyện quan trọng đối với bạn. Tiền mà không có sự thông minh tài chính là tiền sớm ra đi.

BẠN SẼ LÀM GÌ NẾU BẠN CÓ 1 TRIỆU ĐÔLA?

Cách đây mấy năm trên truyền hình Mỹ có chương trình “Nhà triệu phú.” Mỗi chương trình được bắt đầu với một người đàn ông có mặt tại nhà của một người nào đó cùng với một ngân phiếu, và cho các bạn thấy phản ứng của những con người khác nhau đối với việc nhận tiền. Thường những người tham lam, hay những người để cho cảm xúc quyết định cách xài tiền, sẽ mất tiền rất nhanh. Những người hiểu sức mạnh của tiền bạc tốt hơn sẽ cho đi một cách không ích kỷ, hay sử dụng nó bằng cách chia nó vào những chú heo của bản thân.

Nếu bạn là triệu phú, bạn sẽ cho ai trong cuộc đời bạn một triệu đôla? Bạn nghĩ họ sẽ phản ứng như thế nào? Bạn nghĩ họ sẽ dùng tiền đó như thế nào? Còn bạn, bạn sẽ xài số tiền đó ra sao? Bao nhiêu phần trăm bạn bỏ vào từng chú heo?

PHÁT TRIỂN TIỀN CỦA BẠN

Có lẽ hồi nhỏ bạn đã xem qua nhiều sách tranh, trong đó có hình ảnh một cậu bé/cô bé cầm một thùng nước tưới

lên “cây tiền”. Tôi đoán được đây là cách dễ dàng nhất để dạy cho trẻ em biết rằng nếu chúng quan tâm đến tiền, nó sẽ phát triển. Nhưng “quan tâm” đến tiền của bạn có nghĩa là gì?

Sau khi học được về 3 chú heo giữ tiền, bạn có thể nghĩ rằng mọi chuyện nằm ở chỗ bạn ngồi trên đồng tiền của mình. Điều buồn cười ở đây là gì? Tin tốt lành là: Bỏ tiền vào những chú heo này chỉ là một phần của công thức làm giàu. Những phần khác của công thức này có thể dường như đối nghịch hẳn - đó là chuyện giữ cho tiền của bạn vận hành. Đó là phần tốt nhất! Niềm vui bắt đầu khi bạn có tiền trong cả ba chú heo...

LỢI NHUẬN ĐẦU TƯ (ROI)

Người cha giàu thường nói, “Những người tiết kiệm là những người bị thua lỗ.” Nói như thế không có nghĩa là ông bảo chúng tôi tiết kiệm (dành dụm) là xấu. Ông muốn chúng tôi thấy được những giới hạn của việc tiết kiệm. Ví dụ, giả sử tôi quyết định mua tòa nhà chung cư và cho thuê các căn hộ trong đó. Tôi mua với giá 100.000 đôla và sử dụng 10.000 đôla tiền tiết kiệm để trả tiền mặt. Tôi đến ngân hàng để vay có thể chấp, có nghĩa là tôi phải vay số tiền còn lại (90.000 đôla) từ ngân hàng để mua chung cư đó và trả số tiền vay (cộng với lãi suất) cho ngân hàng mỗi lần một ít trong một khoảng thời gian đã thỏa thuận.

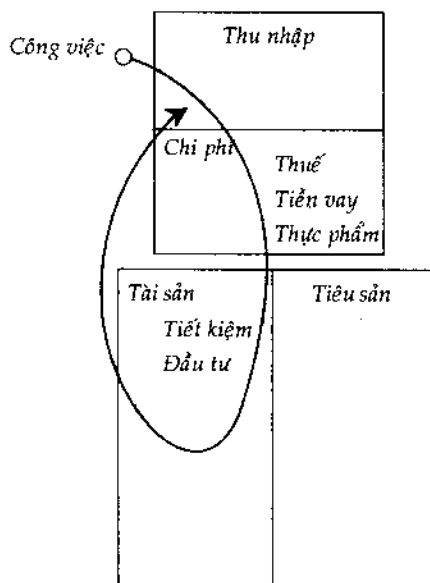
Trong một năm, thu nhập tôi kiếm được từ những người thuê căn hộ - trừ đi tiền trả cho ngân hàng, thuế, và những

khoản tiền khác cho việc duy tu bảo trì - có khả năng là 10.000 đôla, bằng với số tiền mặt trả lúc ban đầu. Tôi sẽ lấy 10.000 đôla và mua những chung cư khác, nhà cửa, doanh nghiệp, hay cổ phần. Như người cha giàu nói, tiền của ta đã quay trở về rất nhanh. Tỷ lệ lợi nhuận trên vốn đầu tư là 100%. Tôi vẫn còn đang sở hữu chung cư, nhưng tôi đã không thu được tiền từ nó nữa. Bây giờ tất cả nguồn thu nhập tôi nhận được cung cấp tỷ lệ nợ trên vốn không giới hạn. Nếu tôi đã giữ 10.000 đôla ban đầu trong tài khoản ngân hàng, số tiền đó sẽ đi vào một nơi hư không nào đó.

TỰ TRẢ CHO MÌNH TRƯỚC

Hãy quay trở lại với ba chú heo giữ tiền. Trước đây tôi đã lấy số tiền cần để mua chung cư từ chú heo thứ hai. Ngay khi tôi kiếm được tiền, nơi đầu tiên tôi đặt tiền mình vào là đặt trở lại chú heo thứ 2. Ý tưởng tự trả cho mình trước xuất phát từ một quyển sách do George Clason viết, tựa đề là *Người đàn ông giàu nhất ở Babylon*.

Hãy nhìn báo cáo tài chính dưới đây.

Đây là báo cáo tài chính của một người phụ nữ đã tự trả cho mình trước. Mỗi tháng cô bỏ tiền vào cột tài sản (thu nhập) trước khi cô trả tiền vay ngân hàng hàng tháng và tiền học phí. Ngay cả khi cô hơi thiếu hụt tiền cô cũng trả cho mình trước. Cô không tiêu xài tiền tiết kiệm của mình mặc dù đôi khi cô cũng bị thiếu tiền. Điều này làm cho cô thật sự nghĩ về cách để tạo nên sự khác biệt.

Trong chương tiếp theo tôi sẽ nói về nợ. Có thể bạn nghe rất nghịch tai, nhưng có một thứ như thế - “nợ tốt”.

BẠN GIÀU (HƯA)?

Trong phần giới thiệu, tôi đã yêu cầu bạn đặt một thẻ đánh dấu vào giữa quyển sách như là một cột mốc quan trọng trên con đường đến với sự giàu có. Bạn đã làm như thế nào rồi? Dành ít phút để viết vào *Nhật Ký Người Cha Giàu* những ý nghĩ về những điều đã thay đổi cho đến thời điểm này. Bạn có cảm giác là mình tiêu xài ít hơn không? Hay, ít nhất bạn cũng đã nhận thấy được cách xài tiền? Bạn có tự tin hơn với ý tưởng rằng thay đổi cách bạn nghĩ về tiền bạc sẽ đưa bạn đến con đường dẫn đến tự do tài chính?

CHƯƠNG 10

Quản lý nợ

NỢ TỐT VÀ NỢ XẤU

Có lẽ bạn đang tự hỏi tại sao *quản lý nợ* - thay vì *thoát khỏi nợ* - có thể là bài học quan trọng trong một cuốn sách viết về làm giàu. Trước đây tôi có ý nghĩ là người giàu không hề biết đến nợ nần là gì - và những từ như “giàu” và “nợ” không thể nào đứng cùng một câu được, hay thậm chí trong cuộc đời của một người.

Người cha nghèo của tôi làm việc vất vả cả đời cốt để thoát khỏi nợ nần. Người cha giàu làm việc cực nhọc cả đời chỉ để dẫn vào nợ. “Nếu con muốn giàu có,” ông nói, “con phải phân biệt được nợ tốt và nợ xấu.”

NỀN TẢNG THẺ TÍN DỤNG

Khi bạn nhận món quà sinh nhật là một khoản tiền mặt, điều đầu tiên bạn làm là gì? Vội vã chạy đến cửa hàng và tiêu ngay số tiền đó? Điều này giống như một người nào đó bảo bạn đừng nghĩ tới từ “con voi”. Khó nhỉ? Tôi có cảm giác là ngay khi tôi bảo bạn đừng nghĩ đến từ đó, thì từ đó

đã nhảy ngay vào đầu bạn. Tôi biết rằng bảo ai đó đừng có xài tiền có thể gây ra một phản ứng tương tự.

Nếu bạn không thể chống lại cám dỗ mua những vật trang trí bé nhỏ và gặp khó khăn trong việc giữ chặt tiền trong bóp, thì mua thẻ tín dụng càng làm cho bạn gặp khó hơn khi muốn sử dụng tiền mặt. Với tiền mặt, bạn thật sự nhìn thấy những hóa đơn. Ở quầy tính tiền mặt, bạn phải móc tiền ra khỏi bóp, đếm, trả cho những món hàng, và nhận lại tiền thối. Với thẻ tín dụng, bạn chỉ có mỗi việc là lấy ra tấm nhựa, đưa cho thu ngân hay người đứng sau quầy hàng (hay bất cứ ai mà bạn có thể để cho quét qua máy) và ký tên. Thế thôi! Thủ tục quá đơn giản, bạn khó lòng biết được bạn đang trả cho cái gì. Và điều đó có thể rất nguy hiểm.

ĐƯỜNG XOẮN ỐC ĐI XUỐNG

Sở hữu thẻ tín dụng có thể gây rắc rối cho bạn. Đây là cách vận hành của thẻ tín dụng. Bạn nhận được một lá thư, trong đó người ta gửi cho bạn một thẻ tín dụng, với lãi suất ban đầu khá thấp. Với tấm thẻ nhựa kỳ diệu này, bạn có thể mua được nhiều thứ bằng tiền mà bạn thật sự không có. Bạn mua bất cứ thứ gì bạn thích. Sở hữu một thẻ tín dụng giống như có một tấm séc ký sẵn – cho đến khi hóa đơn được gửi tới. Thật đáng ngạc nhiên là những cuộc mua sắm của bạn đã nhanh chóng được đưa vào báo cáo hóa đơn, và rằng danh sách rất rõ ràng ngày giờ, số lượng của từng cuộc mua sắm. Và đây chính là nơi rắc rối bắt đầu tăng liên tục.

Tờ báo cáo thẻ tín dụng có ghi thời hạn chót bạn phải thanh toán và số tiền nợ. Nó không chỉ cung cấp số tiền nợ tổng cộng mà còn số tiền phải trả tối thiểu. Ừm... 10 đôla dường như bạn nghĩ chẳng thấm tháp vào đâu. Tôi sẽ chỉ trả mức tối thiểu cho đến khi thanh toán xong những cuộc mua sắm của mình.

Nếu bạn trả hết nợ bằng cách dùng quyền chọn thanh toán tối thiểu, điều rất có thể xảy ra là bất cứ thứ gì bạn mua đều đã bị hư hỏng hay lỗi thời rất lâu trước khi chúng được thanh toán xong. Trả số nợ tối thiểu trên bảng cân đối thường có nghĩa là bạn phải trả cái giá của mức lãi suất cực cao. Nếu bạn không biết, tôi nhắc bạn, chính tỷ lệ phần trăm trong tổng số nợ rất lớn của bạn được cộng thêm vào hóa đơn hàng tháng của bạn. Vì thế mỗi tháng hóa đơn của bạn tăng lên trong khi bạn thậm chí không mua gì cả. Điều này còn tệ hơn là xài tiền vào tiêu sản – nó gần giống như thể là bạn đang dội nước để tiền trôi tuột vào bồn cầu!

Lấy ví dụ, bạn mua một chiếc TV màn hình tinh thể lỏng giá 2000 đôla, và bạn thanh toán hết bằng cách dùng thanh toán tối thiểu. Bạn có thể mất 30 năm để trả xong chiếc TV nếu lãi suất thẻ của bạn là 18%.

Nắm quyền kiểm soát hóa đơn thẻ tín dụng của bạn trước khi chúng vượt quá tầm kiểm soát. Bạn càng già, càng khó kiểm soát được nó. Bắt đầu thực hiện những kỷ luật ngay từ hôm nay. Lần sau bạn và những người bạn của bạn có lang thang ở khu mua sắm, chỉ nên nhìn thôi nhé, thay vì tung tiền hoang phí vào những vật trang trí bé nhỏ

để rồi vài tháng sau thấy chúng đã lỗi thời. Và nếu bạn mua bằng thẻ tín dụng, thì cố gắng khi hóa đơn đến nên thanh toán hết một lần.

Thẻ tín dụng có thể là cơn ác mộng kinh hoàng nhất của bạn, nhưng không phải lúc nào cũng thế. Thật vậy, nếu bạn dùng thẻ tín dụng một cách khôn ngoan - nghĩa là bạn thanh toán hóa đơn đúng hạn - bạn sẽ có một cơ hội tuyệt vời để thiết lập nên một sự đánh giá tín nhiệm tốt. Điều này sẽ rất thuận lợi cho bạn khi sau này bạn muốn vay tiền mua tài sản để tạo ra nguồn thu nhập thụ động - như mua bất động sản, một loại tài sản sản sinh thu nhập. Thẻ tín dụng cũng giúp bạn theo dõi cách sử dụng tiền của mình.

MỖI LÚC MỘT ĐÓLA

Thường khi nói chuyện trước đám đông, tôi bảo người ta khi mỗi đôla đến với họ, họ có quyền năng để quyết định định mệnh của họ. Bạn cũng vậy. Bạn sẽ giàu hay nghèo trong cuộc đời mình? Xài đồng đôla đó một cách ngu dốt và bạn đã chọn trở thành nghèo nàn. Sử dụng tiền đó để mua tiêu sản không biết bao nhiêu lần, và bạn sẽ luôn là những người trung lưu. Học cách để có tài sản và bạn đang chọn lựa của cải làm mục tiêu và tương lai của bạn. Chọn lựa là quyền của bạn - mỗi ngày với mỗi đôla bạn nhận và mỗi đôla bạn sử dụng. Đây là một trách nhiệm đáng sợ và nó mang lại một cảm giác quyền lực. Tương lai tài chính của bạn là trong tay bạn!

KẾT LUẬN

Bước khởi đầu thuận lợi trên con đường tài chính của bạn

Vào năm 1990, người bạn tốt nhất của tôi - Mike tiếp quản đế chế của cha anh ấy, và thật vậy, anh ấy đang làm công việc thậm chí còn tốt hơn cả cha mình. Giờ đây anh ta đang chuẩn bị cho con anh kế vị vị trí của anh, giống như cách cha anh đã chuẩn bị cho chúng tôi. Bởi vì anh vẫn kiên trì làm việc để học (*đừng làm việc vì tiền!*) bắt đầu từ lúc 9 tuổi, Mike đã có được sự thông minh tài chính. Anh ấy là loại người tạo ra may mắn riêng cho bản thân và tự làm ra tiền cho mình. Anh đón nhận những gì cuộc đời ban tặng và làm cho nó tốt hơn.

Tôi nghỉ hưu năm 1994 - ở tuổi 47, và vợ tôi, Kim, lúc đó 37 tuổi. Về hưu không có nghĩa là không còn làm việc nữa. Chúng tôi có thể chọn lựa làm việc hay là không, và sức khỏe của chúng tôi phát triển một cách tự nhiên. Những tài sản của chúng tôi cũng tự phát triển. Nó giống như chúng tôi đã trồng cây tiền. Nhiều năm qua chúng tôi tưới nước, chăm sóc nó và rồi nó đã không cần đến chúng tôi nữa. Rẽ

của nó đã ăn đủ sâu. Bây giờ cái cây đang cung cấp cho chúng tôi bóng mát để thụ hưởng.

Hồi đó còn nhỏ, không phải lúc nào tôi cũng hiểu hết những gì người cha giàu nói. Như với những người thầy vĩ đại của tôi, những lời của người cha giàu tiếp tục dạy dỗ tôi trong nhiều năm. Những lời khuyên và bài học của ông vẫn sống cùng tôi ngày nay.

CHỌN LỰA KHÔN NGOAN!

Tôi chỉ có một lời khuyên cuối cùng cho bạn ngay bây giờ: Chọn bạn và người cố vấn cho bạn một cách khôn ngoan. Cẩn thận với người mà bạn xin lời khuyên. Nếu bạn muốn đến một nơi nào đó, tốt nhất là nên tìm người ở chỗ đó.

Chẳng hạn, nếu năm sau bạn quyết định leo núi Everest, rõ ràng là bạn nên tìm lời khuyên từ những người đã leo núi này rồi. Tuy nhiên, khi nói chuyện leo lên những ngọn núi tài chính, hầu như mọi người lại đi hỏi ý kiến của những người bị kẹt trong những đầm lầy tài chính.

Người cha giàu động viên tôi là lúc nào cũng phải có một huấn luyện viên hoặc một cố vấn. Ông không ngừng nói, "Những đội bóng chuyên nghiệp có huấn luyện viên. Những đội bóng nghiệp dư không có."

Ví dụ, tôi chơi golf và theo bài học này, nhưng tôi không có một huấn luyện viên toàn thời gian. Có lẽ điều này giải thích tại sao tôi phải bỏ tiền ra để chơi golf, mà không phải là nhận được tiền từ việc chơi. Tuy nhiên, khi nói đến

những trò chơi kinh doanh và đầu tư, tôi có một vài huấn luyện viên. Tại sao tôi có họ? Tôi có những huấn luyện viên này bởi vì tôi được trả tiền để chơi những trò chơi này.

Vì vậy bạn hãy chọn cố vấn cho mình một cách khôn ngoan. Đó là một trong những điều quan trọng nhất mà bạn có thể làm. Một trong những điều quan trọng khác mà bạn có thể làm là chọn *bạn* một cách khôn ngoan.

**NHỮNG NGƯỜI MÀ BẠN DÀNH THỜI GIAN
VỚI HỌ LÀ TƯƠNG LAI CỦA BẠN**

Lấy Nhật Ký Người Cha Giàu ra và viết xuống tên của 6 người mà bạn dành thời gian cho họ nhiều nhất. Nhớ là những người bạn dành thời gian với họ nhiều nhất chứ không phải những người theo mối quan hệ. (Đừng đọc phần tiếp theo cho đến khi bạn viết đủ 6 tên.)

Cách đây 15 năm, trong một cuộc hội thảo, người hướng dẫn cũng yêu cầu chúng tôi làm tương tự như vậy. Tôi đã viết xuống 6 tên. Ông ấy bảo chúng tôi hãy nhìn vào 6 tên đó, rồi ông thông báo, “Các bạn đang nhìn ở tương lai của mình. Sáu người mà bạn dành nhiều thời gian với họ nhất chính là tương lai của các bạn.”

Sáu người mà bạn dành nhiều thời gian nhất

với họ có thể không nhất thiết lúc nào cũng phải là những người bạn của bạn. Đó là thể là thầy cô giáo, người trong gia đình, hay thành viên của một tổ chức nào đó. Danh sách của tôi bộc lộ ra khá nhiều điều khi tôi bắt đầu nhìn bên dưới bề mặt. Tôi nhìn thấu bên trong tôi, có điều tôi thích và có cái tôi chẳng thích tí nào.

Người hướng dẫn yêu cầu chúng tôi đi khắp phòng để trao đổi danh sách đó với những người khác. Càng thảo luận nhiều với những người khác tôi càng lắng nghe họ nhiều hơn, và tôi càng nhận thấy tôi cần phải thay đổi.

Thực vậy, bài tập này chẳng ảnh hưởng gì đến những người bạn dành thời gian với họ. Nhưng nó có ảnh hưởng đến nơi bạn sắp đến và những gì bạn sắp làm trong cuộc sống.

Mười lăm năm sau đó tôi đã làm lại bài tập này, những người tôi dành thời gian nhiều nhất trước đây tất cả đều đổi khác, ngoại trừ một người. Năm người trong danh sách cũ giờ vẫn là những người bạn thân thiết, nhưng chúng tôi ít gặp nhau. Họ là những con người tuyệt vời và họ hạnh phúc với cuộc sống của họ. Thay đổi của tôi chỉ tác động đến tôi. Tôi muốn thay đổi tương lai mình. Để thay đổi tương lai một cách

thành công, tôi phải thay đổi suy nghĩ trước tiên, và kết quả là thay đổi những người tôi dành thời gian với họ. Chọn để dành thời gian cho những người hiểu và đánh giá cao tầm nhìn và mục tiêu của bạn. Hay lý tưởng hơn, chọn những người chia sẻ với bạn những điều đó!

ĐIỀU TÔI HỌC ĐƯỢC TỪ HAI NGƯỜI CHA

Cả hai người cha của tôi là những người tốt bụng. Cả hai đều có thói quen cho đi trước. Dạy là một trong những cách của họ để cho đi. Họ càng cho đi, họ càng nhận lại được nhiều hơn. Ở một phương diện nào đó, tôi trở thành cả hai người cha khi trưởng thành. Một phần của tôi là nhà tư bản, người rất thích trò chơi tiền bạc và làm ra tiền. Một phần khác của tôi là một người thầy có trách nhiệm với xã hội, người quan tâm sâu sắc đến khoảng cách khá xa giữa người giàu và người nghèo.

MỘT NỀN TẢNG VỮNG CHẮC

Cả Mike và tôi đều được nhận một nền tảng kiến thức vững chắc. Chúng tôi nhận ra rằng tài sản quý giá nhất của chúng tôi là "cái đầu". Nếu trí óc được rèn luyện để nhìn ra cơ hội, thì nó có thể tạo ra của cải lớn chỉ trong thời gian ngắn. Mike và tôi đã học bài học này lúc còn bé. Bây

giờ chúng tôi đã trưởng thành, nhưng chúng tôi vẫn đang xây dựng cuộc sống mình trên nền tảng vững chắc. Tôi vẫn còn đang áp dụng những điều người cha giàu dạy. Đó là điều tôi mong muốn cuốn sách này mang lại cho các bạn. Tôi hy vọng rằng tôi là người thầy tốt cho các bạn cũng như người cha giàu đã là người thầy của tôi vậy.

Tôi hy vọng với kiến thức tài chính khá lớn này, bạn có thể chọn chính xác điều các bạn muốn làm trong cuộc đời mình. Với kiến thức để chăm sóc bản thân về mặt tài chính, bạn cũng có thể chăm sóc những người khác, cho dù đó là bỏ tiền ra làm từ thiện hay có thể cho bạn bè hay những thành viên trong gia đình những thứ họ muốn và cần mà không hề lo lắng. Điều này sẽ giúp bạn sống một cuộc sống trọn vẹn và giàu có hơn.

Cám ơn các bạn đã đọc quyển sách này.

ROBERT KIYOSAKI

Thư của Sharon Lechter

BẠN LÀ NGƯỜI TUYỆT VỜI

Bạn có thể làm bất cứ thứ gì bạn muốn. Bây giờ bạn có những công cụ cơ bản về kiến thức tài chính, bạn có những chọn lựa thật sự về tương lai tài chính của bạn. Tôi muốn hỏi bạn một câu: Bạn sẽ làm gì với khởi đầu thuận lợi về tài chính của bạn? Tôi rất muốn biết điều đó. Tôi muốn bạn viết và kể cho tôi nghe về những ước mơ của bạn.

Robert và tôi đưa ra cho bạn một thử thách. Chúng tôi muốn yêu cầu bạn hãy phấn đấu và trưởng thành và tìm những cơ hội để tạo ra của cải bằng những cách sáng tạo và hấp dẫn - và bạn hãy kể cho tôi nghe. Xuyên suốt quyển sách này chúng ta đã trải qua một chuyến đi cùng với nhau. Bạn đã đọc quyển sách này, bạn đã lên trang web của chúng tôi, và tôi hy vọng bạn cũng có dịp chơi những trò chơi của chúng tôi. Tôi muốn biết thêm hướng đi hành trình của bạn sắp tới.

Cám ơn và tôi mong chờ thư của bạn.

Sharon Lechter
Thư về cho chúng tôi theo địa chỉ
teens@richdad.com

Mục lục

Lời giới thiệu: Con đường đến với sự tự do tài chính của bạn bắt đầu ở đây	7
---	---

PHẦN 1: NGÔN NGỮ TÀI CHÍNH

<i>Chương 1:</i> Trí tuệ tài chính: Một cách học mới	21
---	----

PHẦN 2: NHỮNG BÍ MẬT ĐỒNG TIỀN CỦA NGƯỜI CHA GIÀU

<i>Chương 2:</i> Bí mật đồng tiền của người cha giàu: Những nguyên tắc mới để làm ra tiền	39
<i>Chương 3:</i> Bí mật đồng tiền của người cha giàu: Làm việc để học, đừng làm việc vì tiền	51
<i>Chương 4:</i> Bí mật đồng tiền của người cha giàu: “Tiền bạc làm việc cho tôi”	61
<i>Chương 5:</i> Bí mật đồng tiền của người cha giàu: Làm ra tiền	67
<i>Chương 6:</i> Bí mật đồng tiền của người cha giàu: Tất cả nằm ở vòng quay tiền mặt	78

Chương 7:

Bí mật đồng tiền của người cha giàu:

Chơi để học

89

**PHẦN 3: TẠO RA VÒNG QUAY
TIỀN MẶT CHO RIÊNG BẠN**

Chương 8:

Những cơ hội làm ra tiền

dành cho các bạn trẻ

105

Chương 9:

Quản lý tài sản của bạn

115

Chương 10:

Quản lý nợ

125

Kết luận:

Bước khởi đầu thuận lợi trên con đường

tài chính của bạn

129

Thư của Sharon Lechter

135

DẠY CON LÀM GIÀU

TUYẾT ANH biên dịch

Chịu trách nhiệm xuất bản : TS. QUÁCH THU NGUYỆT

Biên tập : THÀNH NAM

Bìa : BÙI NAM

Sửa bản in : PHẠM NGUYỄN

Kỹ thuật vi tính : THU HÀ

NHÀ XUẤT BẢN TRẺ

161B Lý Chính Thắng - Quận 3 - Thành phố Hồ Chí Minh

ĐT: 9316289 - 9350973 - 9316211 - 8465595 - 8465596

Fax: 84.8.8437450 - E-mail: nxbtre@hcm.vnn.vn

Website: <http://www.nxbtre.com.vn>

CHI NHÁNH NHÀ XUẤT BẢN TRẺ TẠI HÀ NỘI

Số 20 ngõ 91 Nguyễn Chí Thanh, Q. Đống Đa, TP. Hà Nội

ĐT: (04) 7734544 - Fax: (04) 7734544

E-mail: vanphongnxbtre@hn.vnn.vn

Khổ 14x20cm. Số: 60-2008/CXB/195-189/Tre. Quyết định xuất bản số: 107A/QĐ - Tre, ngày 29 tháng 01 năm 2008. In 2.500 cuốn, tại Xí nghiệp In Nguyễn Minh Hoàng. Địa chỉ: 100 Lê Đại Hành, P.7, Q.11, TP HCM. ĐT: 8555812. In xong và nộp lưu chiểu tháng 02 năm 2008.

DAY CON LÀM GIÀU

Tập IX

NHỮNG BÍ MẬT VỀ TIỀN BẠC-
ĐIỀU MÀ BẠN KHÔNG HỌC Ở NHÀ TRƯỞNG!

Đây là quyển thứ 9 trong bộ sách DẠY CON LÀM GIÀU, và là quyển sách mới nhất của Robert T. Kiyosaki trong loạt sách về tài chính và đầu tư bán chạy nhất của ông. Quyển sách không chỉ chia sẻ câu chuyện riêng tư tuyệt vời của tác giả, mà còn chỉ cho bạn cách:

- \$ Nói bằng ngôn ngữ tài chính
- \$ Khiến đồng tiền làm việc cho bạn
- \$ Thành công - "làm việc để học, đừng làm việc vì tiền"
- \$ Giúp đồng tiền vận động và phát triển.

Day con làm giàu 9

Giá: 15.500 đ